

باسمه تعالی

نقشه مهندسی فرهنگی کشور برش استانی مازندران

فصل اول: کلیات

مقدمه

انقلاب اسلامی ایران به عنوان یک انقلاب فرهنگی، مهم ترین عرصه فعالیت خود را عرصه فرهنگی تعریف کرده است. اهمیت فرهنگ به اندازه ای است که امام خمینی (ره) می فرماید: «آن چیزی که ملت ها را می سازد فرهنگ صحیح است»^۱ و «فرهنگ مبدا همه خوشبختی ها و بدبختی های ملت است»^۲. دشمن نیز پس از ناکامی در تهاجمات نظامی، اقتصادی و سیاسی، تهاجم فرهنگی را برای مقابله با جمهوری اسلامی در دستور کار قرار داده است. این موارد اهمیت فعالیت های فرهنگی و علی الخصوص مدیریت فرهنگی را نشان می دهد.

در مدیریت فرهنگی، یکی از اولین اقدامات شناخت صحیح و دقیق مسائل فرهنگی است. احصاء مسائل فرهنگی یکی از اقدامات مقدماتی است که در حوزه مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی باید انجام گیرد. اصولا اگر در یک تعریف کلی از مدیریت، شناخت وضع موجود، تبیین وضع مطلوب و حرکت از موجود به مطلوب در نظر گرفته شود؛ اولین و مهم ترین گام، شناخت وضع موجود است. تا زمانی که مسائل موجود در حوزه فرهنگ مشخص نگردد، عملا برنامه ریزی و مدیریت فرهنگی فاقد معنا و مفهوم است. مهم تر از شناسایی مسائل، تعیین اولویت ها است. اگر مسائل را شناسایی شود، ولی اولویت بندی نشود و یا در اولویت بندی اشتباهی رخ دهد، نمی توان از منابع و امکانات موجود، بهترین بهره را برد، چراکه تلاش جبهه نسبت به مسئله ای معطوف شده که ارزش چندانی نداشته است. بنابراین شناسایی مسائل، زمانی می تواند کارساز باشد که اولویت ها تعیین شوند و آن گاه بر اساس اولویت ها، برنامه ریزی صورت گیرد.

در جهان امروز مقوله فرهنگ روزبه روز پیچیده تر، حساس تر و در عین حال با اهمیت تر می شود و زندگی روزمره بیش از پیش زیر نفوذ فرهنگ و جلوه های گوناگون آن قرار می گیرد. از سوی دیگر، تحولات اجتماعی، فرآیند پرشتاب جهانی شدن و رشد بی سابقه فناوری، گسترش و نفوذ بی مانند ارتباطات و پدیده های دیگر از این دست، دگرگونی های بنیادین و بلاانقطاع را در فرهنگ سبب شده است. در سال های اخیر، فرهنگ

^۱. صحیفه امام خمینی (ره)، جلد ۱۷: ۱۵۳

^۲. صحیفه امام خمینی (ره)، جلد ۳ ص ۳۰۶

بیش‌ازپیش در کانون توجه قرار گرفته است و بسیاری از مباحث کشور، چه در حوزه اقتصاد یا حوزه سیاست صبغه و پیوست فرهنگی دارد، لذا مدیریت فرهنگی از جایگاه مهمی برخوردار می‌گردد.

نقشه مهندسی فرهنگی کشور اصلی‌ترین سند بالادستی نظام در عرصه فرهنگ است و برش استانی یک برنامه عملیاتی است که به اجرای این نقشه در استان کمک می‌کند. اقدامات ملی نقشه تدابیری هستند که برای تحقق اهداف و راهبردهای نقشه طراحی شده‌اند. شرط اجرای این اقدامات قرار گرفتن آنها در چارچوب برنامه‌های پنج‌ساله و یک‌ساله کشور در سطوح ملی و استانی است. برش استانی ابزار تحقق نقشه در سطح استانی و مستلزم طی یک فرآیند پیچیده است. ورودی این فرآیند، مسائل اولویت‌دار استان و اقدامات ملی نقشه و خروجی آن اقدامات استانی اولویت‌دار، طرح‌ها و پروژه‌هایی است که زمینه لازم برای اجرای اقدامات ملی نقشه را فراهم می‌کنند

برش استانی پاسخ استان به این سه سؤال کلیدی است:

- مسائل اولویت‌دار استانی چیست؟
- کدامیک از اقدامات ملی نقشه می‌تواند مسائل مذکور را حل کند یا کاهش دهد؟
- برای اجرای این اقدامات باید چه طرح‌ها پروژه‌هایی انجام شوند؟

استان‌مازندران با توجه به سابقه و موقعیت فرهنگی خود، حضور مسافران، مهاجران، اقوام و مذاهب مختلف، فرهنگ‌های گوناگون و ... یکی از استان‌هایی است که مدیریت و برنامه‌ریزی فرهنگی در آن از پیچیدگی‌های خاصی برخوردار هست، لذا ضروری است که با نگاهی موشکافانه، علمی و مبتنی بر نظرات صاحب‌نظران مشخص شود که استان با چه مسائل فرهنگی مواجه بوده و اولویت‌های این مسائل چگونه است تا بتوان بر این اساس اقدامات لازم را صورت داد و برش استانی را تدوین کرد.

در این زمینه تلاش شد تا این برش واقع‌بینانه بوده و بر اساس اطلاعات و شواهد میدانی اسناد موجود استانی به ویژه اسناد آمایشی استانی، ظرفیت سازمان‌ها و نهادهای استان و با مشارکت همه سازمان‌ها و نهادها و گروه‌هایی تهیه شود که به نحوی از انحاء تحت تاثیر آن قرار گیرند و نیز با برنامه‌های توسعه هماهنگ بوده، تمام یا بخشی از برنامه عملیاتی آن برنامه‌ها در سطح استان باشد. برگزاری جلسات متعدد با مسئولان، نخبگان و گروه‌های مردمی، برگزاری جلسات با دانشگاهیان و حوزویان، برگزاری جلسات کمیته‌های تخصصی هفت‌گانه، جلسه با حضور نمایندگان شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای فرهنگ عمومی کشور، طرح مباحث در جلسات متعدد شورای فرهنگ عمومی، مطالعه کامل و استفاده بومی از سایر برش‌های استانی مورد تایید شورای عالی انقلاب فرهنگی و

بسیاری از مذاکرات و هماهنگی‌های دیگر مهمترین اقدامات انجام شده در این زمینه است. کمیته منتخب در مرحله اول ۱۰ مساله و در مرحله دوم ۵ مساله را به عنوان اولویت فرهنگی استان تشخیص و معین نمود. از این اولویت‌بندی کمیته‌های هفتگانه نسبت به برگزاری جلسات کارشناسی با حضور اعضاء در طول مدت ۱۳ ماه اقدام نموده و فرمهای نهایی در قالب پیش‌نویس برش استانی نقشه برای دفتر نماینده محترم ولی فقیه در استان (رییس شورا) و استاندار محترم نایب رییس شورای فرهنگ عمومی استان ارسال گردید و پس از تایید در کارگروه رصد شورا فرهنگ عمومی استان، به عنوان برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور تصویب اولیه شد.

عوامل و دست اندرکاران این پروژه

۱. نماینده محترم ولی فقیه در استان و امام جمعه شهرستان ساری و رییس شورا
۲. استاندار و نایب رئیس شورای فرهنگ عمومی استان
۳. رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان
۴. مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و دبیر شورای فرهنگ عمومی استان
۵. نماینده دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی
۶. مدیرکل سازمان تبلیغات اسلامی استان
۷. مدیر سازمان جهاد دانشگاهی استان
۸. مدیرکل امور اجتماعی و فرهنگی استانداری
۹. مدیرکل امور زنان و خانواده استانداری
۱۰. مدیرکل آموزش و پرورش استان
۱۱. دانشگاه مازندران
۱۲. مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
۱۳. نخبگان و فعالان فرهنگی استان
۱۴. مسئول دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی استان
۱۵. جبهه مردمی فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی استان
۱۶. کارگروه و کمیته‌های تخصصی برش

تعاریف

ستاد هماهنگی نقشه مهندسی فرهنگی کشور در جلسه هشتم مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ به پیشنهاد دبیر خانه شورای عالی انقلاب فرهنگی به استناد بندهای الف و ج بخش دوم فصل هفتم نقشه مهندسی فرهنگی کشور مصوب جلسه ۷۴۸ مورخ ۹۳/۳/۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی و به منظور اجرایی شدن نقشه در استانها این نامه برش استانی نقشه را تصویب کرد. بر اساس بندج فصل هفتم نقشه مهندسی فرهنگی کشور هماهنگی تحقق نقشه مهندسی فرهنگی بر عهده ستاد هماهنگی نقشه مهندسی فرهنگی استان که به اختصار «ستاد استان» نامیده می شود خواهد بود، همچنین مطابق بند الف ماده پنج آییننامه «تدوین و اجرای برش های استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور»، مسئولیت تدوین برش استانی نقشه بر عهده شورای برنامه ریزی و توسعه استان نهاده شده است.

مجموعه حاضر شامل تعاریف و اجزای برش استانی از قبیل مسائل اساسی اولویت دار فرهنگی استان اقدامات ملی اولویت دار مرتبط با مسائل استان؛ اهداف اقدامات استانی اولویت دار و فهرست برنامه و فعالیتهای متناسب با اقدامات استانی است که به شرح ذیل می آید:

۱. نقشه

نقشه مهندسی فرهنگی که اصلی ترین سند بالادستی نظام در عرصه فرهنگ است و بر اساس اصول و ارزشهای اسلام ناب محمدی (ص)، ارمانهای انقلاب، اسلامی رهنمودهای امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری و اسناد فرادستی نظیر سیاستهای کلی نظام و سند چشم انداز کشور طراحی شد و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید. این نقشه شامل، کلیات، مبانی ارزشها و اصول، چشم انداز فرهنگی کشور در افق ۱۴۰۴، اهداف کلان، فرهنگی اولویتهای فرهنگی راهبردها و اقدامات و چارچوب نهادی است. پیش‌نویس این نقشه در بیش از ۱۵۰ جلسه شورای مهندسی فرهنگی بحث و بررسی گردید و نهایتاً در ۳۳ جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی بررسی و در جلسه هفتم و پنجاه و پنج مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۳ به تصویب نهایی رسید.

۲. برش استانی نقشه

برنامه عملیاتی نقشه در سطح استان است که طبق ساختار و فرایند مذکور در این نامه تدوین و اجرای برشهای استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور مصوب در ستاد هماهنگی نقشه مهندسی فرهنگی کشور در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ از ترجمه و تفسیر «اقدامات ملی قابل پیگیری و اجرای نقشه در استان به برنامه فعالیتهای با توجه به اسناد اقتضائات ظرفیتهای و مسائل، استان تهیه و اجرا می شود.

۳. مسائل اولویت دار استان

اقتضائات و مسائلی که در چارچوب ارزشی نظام جمهوری اسلامی ایران و با توجه به ویژگیهای استان مسئله تلقی می‌شوند و چاره‌اندیشی برای آنها از اولویت برخوردار است و در عین حال می‌توان با استفاده از یک یا چند اقدام ملی آنها را حل کرد و یا کاهش داد.

۴. اقدام ملی اولویت‌دار و اهداف

راه‌کارهایی که برای تحقق راهبردهای نقشه طراحی شده‌اند شرط اجرای این اقدامها قرار گرفتن آنها در چارچوب برنامه‌های پنج‌ساله و یک‌ساله کشور در سطوح ملی و استانی است. لازم به ذکر است برخی از این اقدامها از ظرفیت اجرا در سطح استان برخوردار نیستند هدف خواسته ای است که اقدام ملی در پی آن است.

۵. اقدام استانی

راه کاری که توسط استان برای دستیابی به هدف انتخاب می‌شود.

۶. برنامه - فعالیت‌های دستگاهی

مجموعه ای از کارها که توسط دستگاه‌های استان برای تحقق اقدام‌های استانی انجام می‌شود. برنامه فعالیت‌های دستگاهی دو دسته‌اند.

دسته اول برنامه - فعالیت‌هایی که توسط سازمان برنامه و بودجه کشور ابلاغ می‌شود.

دسته دوم برنامه - فعالیت‌هایی که جدید هستند. به بیان دیگر در لیست برنامه‌های ابلاغ شده توسط سازمان برنامه و بودجه قرار ندارند و توسط دستگاه استانی پیشنهاد می‌شوند.

۷. پروژه‌ها

کارهایی هستند که با انجام آنها می‌توان برنامه فعالیت‌ها را محقق کرد.

۸. الزامات اجرایی و نظارتی

ان بخش از آییننامه اجرایی برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی است که به اجرای برش استانی و نظارت بر آن اشاره دارد.

مبانی

۱. فرهنگ، کلیتی واحد و متعامل از عقاید و باورهای اساسی، ارزش‌ها، آداب، الگوهای رفتاری ریشه‌دار و دیرپا، نمادها و مصنوعات در سطوح فراملی، ملی، عمومی و حرفه‌ای است.
۲. فرهنگ به مثابه «روح جامعه» به زندگی فردی و اجتماعی انسان معنا و هویت می‌بخشد و شکل‌دهنده و اثرگذار بر ذهنیت و گرایش‌های افراد و جامعه و تعیین‌کننده رفتار عمومی است.
۳. فرهنگ، جهت‌بخش جامعه و نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است.
۴. فرهنگ به صورت تدریجی و مستمر، تحول‌پذیر، جهت‌دهنده، مدیریت‌پذیر، اکتسابی و انتقال‌پذیر است.
۵. زن و مرد فارغ از جنسیت در امکان کسب ارزش‌ها، یکسان و دارای حقوق و مسئولیت متناسب با تفاوت در خلقت هستند و این تفاوت، نشان‌دهنده برتری یک جنس بر جنس دیگر نیست.
۶. خانواده واحد بنیادین جامعه، با هویتی حقیقی و مهم‌ترین رکن در فرهنگ‌سازی و انتقال فرهنگ جامعه است.
۷. جامعه دارای هویت است و می‌تواند بستر تعالی و انحطاط آحاد جامعه باشد.
۸. هر فرد (حقیقی و حقوقی) به تناسب جایگاه اجتماعی و توانمندی‌های خود در تغییرات و تحولات فرهنگی تأثیرگذار و تأثیرپذیر است.
۹. فرهنگ اسلامی، فرهنگی مبتنی بر فطرت، قرآن و عترت، ایمان‌گرا، اخلاق‌محور، خردگرا، جهانی، تمدن‌ساز، پویا، پاسخ‌گوی مقتضیات و نیازهای زمانه، بدعت‌ستیز و خرافه‌زداست.
۱۰. انسان دارای فطرت خدایی، منزلت خلیفه الهی، کرامت و عبودیت بوده و دارای تکلیف، برخوردار از حقوق مشروع و آزادی و اختیار مبتنی بر مسئولیت در برابر خداوند است.
۱۱. ولایت، از عناصر اصلی و ریشه‌ای فرهنگ اسام ناب محمدی (ص) و انقلاب اسلامی و تجلی حاکمیت الهی در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است و در زمان غیبت امام عصر (عج)، در رهبری فقیه عادل جامع‌الشرایط که امامت امت را بر عهده دارد، متبلور می‌شود.
۱۲. مبنای فرهنگ‌سازی مطلوب و حاکم بر فرهنگ کشور؛ «توحید، عدل، معاد، نبوت، امامت، ولایت و انتظار منجی و احکام اسام ناب محمدی (عج) است.

۱۳. روحانیت و نهاد حوزه علمیه در حفظ، اصلاح و ارتقای فرهنگ اسلامی نقش اصلی دارند و شناخت معتبر اسلام و تبیین آن با روش اجتهادی ناظر به زمان و مکان، مسئولیت حوزه‌های علمیه و روحانیت است.
۱۴. فرهنگ اسلامی مبتنی بر شناخت، ترویج و نهادینه کردن فضایل و مکارم اخلاق و تزکیه است.
۱۵. فرهنگ اسلامی - ایرانی، ضد استکباری، مظهر عدالت‌خواهی و حامی مستضعفان و مظلومان در عرصه‌های منطقه‌ای و جهانی است.
۱۶. فرهنگ اسلامی - ایرانی حاصل تعامل فعال و سازنده اسلام با تمدن تاریخی ایران است و هویت اسلامی - ایرانی درهم‌تنیده، یکپارچه و تفکیک‌ناپذیر است.
۱۷. استقلال و اقتدار فرهنگی برآیند تعالی ذاتی، پویایی، انسجام فرهنگ در سطح درونی، جذابیت، گسترش و نفوذ آن در سایر فرهنگ‌ها و ملت‌هاست.
۱۸. تنوع و تفاوت‌های فرهنگی اقوام ایرانی به عنوان بخشی از میراث فرهنگی در چارچوب فرهنگ اسلامی - ایرانی، امری طبیعی و پذیرفته شده است.
۱۹. نظام جمهوری اسلامی ایران وظیفه حفظ و صیانت از مرزهای فرهنگی و هویتی و ارتقای آن را عهده‌دار است.
۲۰. رسالت اساسی جمهوری اسلامی، رسالتی فرهنگی است که با تعامل و تبادل فرهنگی با سایر فرهنگ‌ها تحقق می‌یابد.
۲۱. برنامه‌ریزی و راهبری فرهنگی جامعه منطبق بر ارزش‌های اساسی مندرج در قانون اساسی، حق مردم و از وظایف نظام جمهوری اسلامی است.
۲۲. هدایت و رهبری فرهنگی از شئون اصلی ولایت فقیه است.
۲۳. تعامل و تبادل فرهنگی در چارچوب فرهنگ اسام ناب محمدی (ص) و انقلاب اسلامی صورت می‌پذیرد.
۲۴. تهاجم فرهنگی و جنگ نرم و مقابله با آن از مهم‌ترین مسائل فرهنگی کشور است.

ارزش‌ها

۱. تعقل

عقل، حجت درونی و یکی از بسترهای جریان حجت بیرونی (وحی) است که به‌کارگیری آن موجب شکوفایی حیات طیبه در ابعاد فردی، خانوادگی و اجتماعی می‌شود.

۱-۱. عقلانیت اسلامی

به معنای تعالی عقل در پناه دین اسلام و بنیادی‌ترین هسته فرهنگ و تمدن اسلامی و معیار تعاملات فرهنگی جامعه اسلامی با سایر جوامع است.

۱-۲. حکمت سیاسی

در حکمت سیاسی عقلانیت اسلامی، پشتوانه نظری و عملی اقتدار و استقلال نظام سیاسی بوده و معیار تعاملات در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی است.

۱-۳. بصیرت اجتماعی

عقلانیت اسلامی، پشتوانه ارتباطات منطقی و منسجم فردی، سازمانی و اجتماعی در جامعه اسلامی، عامل تشخیص بهنگام و مبنای هم‌گرایی و حضور هوشمندانه در مقابل جبهه کفر و نفاق است.

۱-۴. تدبیر معیشت

عقلانیت اسلامی، مبنای تأمین معاش حلال، پاک و عادلانه و عامل تعالی معنویت و انگیزه‌های الهی در اقتصاد است.

۲. ایمان

ایمان، باور مبتنی بر معرفت و محبت نسبت به خدا، غیب، صفات و عدل الهی، فرشتگان، انبیاء، کتاب‌های آسمانی، امامان و معاد است که در قلب، زبان و عمل تجلی می‌یابد.

۱-۲. توحیدمحوری

نگاه به جهان به عنوان مجموعه واحد و بهم پیوسته، با درک حضور باری تعالی و تعمیق معرفت و محبت به او در باورها، ارزش‌ها، رفتارها و نمادهای فردی-اجتماعی، جهت‌دهنده همه عرصه‌های زندگی به سوی حیات جاودانه اخروی بر مبنای وحی الهی، حق‌گرایی و عامل توکل و اعتماد به خدای متعال و تفویض امور به اوست.

۲-۲. ولایت‌مداری

ولایت‌مداری، تجلی ولایت و حاکمیت خدا، استمرار ولایت پیامبر اعظم(ص) و ائمه معصومین(ع) در عرصه حیات سیاسی و اجتماعی، معیار مشروعیت، عامل اقتدار نظام سیاسی، مدار وحدت و انسجام، حضور عاشقانه‌امت اسلامی در پاسداری از مرزهای اعتقادی، جغرافیایی و... و پشتوانه تبعیت مؤمنانه و مبتنی بر محبت از امام‌امت است.

۳-۲. مهرورزی

منشأ الفت، اخوت، انسجام اجتماعی، نوع‌دوستی، عامل استحکام و توسعه ارتباطات بین مردم، اقوام، مناطق مختلف و پیروان مذاهب است.

۴-۲. عدالت

منشأ توازن و موازات در سطوح مختلف فردی و اجتماعی و مبنای برخورداری آحاد جامعه از فرصت‌های برابر است.

۳. اخلاق

ملکات پسندیده‌ای که از طریق تزکیه و خودسازی و با انگیزه الهی در رفتار انسان تجلی می‌یابد و تعالی‌بخش اندیشه و عمل اسلامی در جامعه دینی است.

۱-۳. تقوا

خاستگاه رشد و تعالی فضایل، رعایت واجبات و ترک محرمات، سبب خروج فرد و جامعه از دشواری‌ها و مبنای کرامت انسانی نزد خداوند است.

۲-۳. عزت و مدارا

عزت: استقلال و سربلندی جامعه اسلامی و ایمانی در اندیشه و عمل که مستلزم تعامل سازنده با جامعه خودی و مقاومت و پایداری در مقابل استکبار و دشمنان جامعه اسلامی است.

مدارا: محبت و همگرایی با آحاد جامعه اسلامی و دوستداران انقلاب اسلامی که مستلزم تحمل دیدگاه‌های متفاوت و بهره‌مندی از همه توانمندی‌هاست.

۳-۳. کرامت

پاسداشت حرمت و مقام والای انسانی نسبت به خویش و دیگران که مبتنی بر استعداد خلافت الهی است.

۴-۳. انفاق و ایثار

ترجیح منافع دیگران و مصالح جامعه بر منافع فردی و گروهی و صرف امکانات خود برای ایفای مسئولیت الهی و انسانی.

۴. علم

معرفت، بصیرت و آگاهی نسبت به حقایق و واقعیات عالم هستی است که از طریق وحی، عقل و تجربه به دست می‌آید.

۴-۱. معرفت دینی

شناخت عقاید، احکام و اخلاق بر اساس اسلام ناب محمدی(ص) که جهت‌دهنده و تعالی‌بخش علوم و معارف بشری است.

۴-۲. معرفت هویتی

خودشناسی و آگاهی تاریخی و اجتماعی و بصیرت سیاسی که موجب اعتماد و خودباوری ملی و توانایی تحلیل موقعیت ملی و جهانی و نگرش مطلوب می‌گردد.

۳-۴. دانش‌های تخصصی و مهارت ارتباطی

شناخت نظام ارتباطی و آداب معاشرت اسلامی و توانایی تعامل و رفتار بر اساس آن در ساختار مناسبات اجتماعی، خانوادگی، سازمانی، ملی و جهانی است.

۴-۴. دانش‌های تخصصی و مهارت حرفه‌ای

دانش و مهارت به‌کارگیری اصول و قواعد اسلامی و علمی معتبر در جهت تولید ثروت حلال، پیشرفت دانش‌بنیان، توانمندی اقتصادی، افزایش بهره‌وری و ترویج اشتغال مفید است.

۵. عمل

فعالیت‌های فردی و اجتماعی، مادی و معنوی، در عرصه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است که با انگیزه الهی تحقق و با مجاهدت مؤمنانه ارتقا می‌یابد.

۵-۱. امر به معروف و نهی از منکر

دعوت و امر به نیکی و بازداشتن از بدی به عنوان وظیفه همگانی در تمام عرصه‌ها و سطوح اجتماعی است.

۵-۲. مردم‌سالاری

حضور و مشارکت مردم در اداره جامعه با راهبری ولایت فقیه که بر مبنای مشروعیت الهی و مقبولیت مردمی استوار است.

۵-۳. انضباط اجتماعی

قانون‌مداری و رعایت نظام اخلاقی و حقوقی در تعاملات و مناسبات اجتماعی است.

۵-۴. کار و تلاش

پشتکار، سخت‌کوشی و فعالیت جهادی به منظور ایجاد ارزش افزوده برای اعتلا و ارتقای کارآمدی نظام اسلامی و رفاه عمومی است.

اصول

اصول زیر بر نقشه مهندسی فرهنگی و تحقق و اجرای فرهنگ مطلوب، حاکم است:

۱. اصل دین‌مداری

مبانی، ارزش‌ها، اخلاق و احکام اسلام ناب محمدی(ص) بر فرهنگ و فرایند طراحی، تدوین، اجرا و ارزیابی مهندسی و مدیریت فرهنگی کشور حاکم می‌باشد. این اصل بر سایر اصول این سند حاکم است.

۲. اصل فرهنگ‌محوری

مؤلفه‌های فرهنگ اسلامی باید بر همه شئون و مناسبات جامعه در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، مدیریتی، قضایی و امنیتی حاکم شود.

۳. اصل عدالت

استفاده همگان از فرصت‌ها، امکانات و خدمات فرهنگی و انجام فعالیت‌های فرهنگی متناسب با استعدادها، نیازها و ظرفیت‌ها در همه عرصه‌ها و سطوح رعایت شود.

۴. اصل هدایت و راهبری

دولت اسلامی باید ضمن پرهیز از تصدی‌گری غیرضرور، نقش اساسی خود را در هدایت و راهبری، نظارت و حمایت از فعالیت‌های فرهنگی تقویت نماید.

۵. اصل تعاون و مشارکت مردمی

زمینه‌سازی و حمایت از مشارکت حداکثری مردم و نهادهای مردمی در فعالیت‌های فرهنگی باید فراهم شود.

۶. اصل آینده‌نگری و آینده‌نگاری

رصد، تبیین و ترسیم تحولات فرهنگی به منظور برنامه‌ریزی برای تحقق آینده مطلوب با الهام از جامعه مهدوی انجام می‌شود.

۷. اصل جامعیت

مهندسی فرهنگی، جامع‌نگر بوده و باید ناظر بر تمامی ابعاد، سطوح، لایه‌ها، رده‌ها، مراحل و ارکان فرهنگ ملی و فراملی باشد.

۸. اصل انسجام و هماهنگی

عناصر و فرایند مهندسی و مدیریت فرهنگی باید برخوردار از «نظم، جهت‌گیری، سازگاری و هم‌افزایی درونی و بیرونی» باشد.

۹. اصل تعامل مؤثر

ضمن تأکید بر هویت و استقلال فرهنگ اسلامی، تعامل و تبادل فرهنگی بین دستگاه‌های داخلی و خارجی باید تعالی‌بخش باشد.

۱۰. اصل تدریج

ارزش‌های مطلوب فرهنگی باید بر اساس اهداف مرحله‌ای و با توجه به اقتضائات و شرایط زمان و مکان در فرآیندی هدفمند تحقق یابد.

۱۱. اصل کارآمدی

نظام فرهنگی کشور باید توانمندی عینیت بخشیدن به اهداف مطلوب فرهنگی را داشته باشد.

۱۲. اصل خلاقیت و نوآوری

برای شکوفایی و تعالی فرهنگی، باید راه‌های نو و مؤثر ابداع و به‌کار گرفته شود.

۱۳. اصل تأمین منابع و هدایت سرمایه‌ها

تأمین سرمایه‌های انسانی و مادی مورد نیاز برای حوزه فرهنگ و گسیل هدفمند این سرمایه‌ها در سایر حوزه‌ها باید با رویکرد فرهنگی صورت گیرد.

۱۴. اصل اعتدال و عقلانیت

دوری از تحجر، جزم‌اندیشی و تعصب بی‌جا، شعارزدگی، سطحی‌گرایی و ظاهرگرایی، عوام‌زدگی و خرافه‌گرایی در فرهنگ، ضروری است.

شناسایی مسائل فرهنگی

اگر واژه مهندسی را به «برقراری ارتباط و تعامل میان مؤلفه های یک سیستم باهدف ایجاد رفتار مطلوب» تعریف کنیم؛ کاربرد این واژه همراه با بسیاری از مفاهیم مادی و غیرمادی می تواند وجاهت داشته باشد. مهم ترین ارکان واژه مهندسی را می توان در موارد ذیل خلاصه کرد:

الف. سیستم: مهندسی در زمانی معنا پیدا می کند که با یک سیستم مواجه باشیم. سیستم، مجموعه ای از اجزای به هم وابسته است که در راه رسیدن به هدف معین با یکدیگر هماهنگ شده اند. سیستم، به شکل مجموعه ای یکپارچه، دارای ویژگی و توانایی هایی است که از جمع ویژگی ها و توانایی های اجزای (زیرسیستم ها) آن متفاوت است.

ب. نگاه جامع: مراد از نگاه جامع، اشتغال بر همه عناصر دخیل در یک سیستم است. لازمه مهندسی، داشتن نگاه جامع به همه عناصر و اجزای سیستم می باشد.

ج. برنامه ریزی پیش از اجرا: مهم ترین ویژگی در واژه مهندسی، مقدم بودن طرح، برنامه و نرم افزار بر عمل و سخت افزار است. روشن است برای داشتن برنامه مناسب، لازم است موضوع به خوبی شناخته شود؛ هدف به درستی تبیین گردد؛ واقعیت ها و امکانات موجود شناسایی گردد و برای رسیدن به هدف طرحی درانداخته شود.

د. عمل و سازمان دهی: یکی از مفاهیمی که از واژه مهندسی به ذهن انسان متبادر می شود، اقدام و عمل یک مهندس است. مهندس کسی است که به مقام تئوری و نظر اکتفا نمی کند و برای رسیدن به اهداف خود، دست به اقدام می زند. مهندس علاوه بر اقدام، وظیفه مدیریت و رهبری عوامل مؤثر در سیستم را نیز بر عهده دارد.

با این اوصاف به نوعی مفهوم مهندسی فرهنگی و اهمیت آن به خوبی آشکار می شود. از مباحث نوینی که در طول دهه اخیر در سطح کشورهای صنعتی مطرح گردیده است مهندسی فرهنگی است. (محسنی، ۱۳۸۱: ۱۰۷) البته این مفهوم در غرب بسیار اخص از آن چیزی است که در این نوشتار مورد توجه است.

با توجه به بیانات مقام معظم رهبری، مهندسی فرهنگی سه وظیفه مهم یعنی ارزیابی وضعیت فرهنگی موجود، تعیین فرهنگ ارمانی یا همان وضعیت فرهنگی مطلوب و ارائه برنامه، ارائه طریق یا همان تعیین چگونگی رسیدن به وضعیت مطلوب را بر عهده دارد. ایشان می فرمایند: یکی از مهم ترین تکالیف ما در درجه اول مهندسی فرهنگ کشور است؛ یعنی مشخص شود که فرهنگ ملی، فرهنگ عمومی و حرکت عظیم درونزا و صیورت بخش و کیفیت بخشی که اسمش فرهنگ است و در درون انسان ها و جامعه به وجود می آید چگونه باید باشد، اشکالات و نواقصش چیست و چگونه باید رفع شود؛ کندی ها و معارضاتش کجاست؟

لذا بر این اساس، ارزیابی وضعیت فرهنگی موجود مسئله‌ای است که نیازمند توجه به عنوان گام اولیه حرکت به سمت مهندسی فرهنگی است. بر این اساس همان‌گونه که در مقدمه عنوان گردید مطالعه حول اولویت های فرهنگی در مسیر اشراف و تبیین دقیق وضعیت موجود فرهنگی صورت می گیرد تا با اطلاعات دریافتی بتوان طراحی و برنامه‌ریزی مناسب جهت تحرک علمی و منطقی به سمت اشکال مطلوب فرهنگی را آغاز نمود.

روش احصای مسائل فرهنگی

جهت شناسایی مسائل فرهنگی استان مازندران «دستورالعمل آییننامه تدوین و اجرای برش‌های استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور» مبنای عمل قرار گرفت. جهت اجرایی نمودن این دستورالعمل حداکثر ظرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود در سطح استان به‌کارگرفته شد تا مسائل احصا شده و اولویت‌بندی شده حداکثر جامعیت و اتقان را داشته باشند. تلاش صورت گرفت تا معیارهای مدنظر و تعیین‌شده در احصاء مسائل کامل رعایت شده و برای تحقق هر مؤلفه و شاخص تعیین‌شده در احصای مسائل، کار علمی و جامعی انجام شود. بنده «د» قسمت تعاریف دستورالعمل آییننامه تدوین و اجرای برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور در بحث مسائل اساسی فرهنگ استان بیان می‌دارد:

«مسئله اساسی فرهنگی استان: منتخبی از مسائل فرهنگی استان است که بیشترین اشتراک نظر و استنادات علمی و استانی در ارتباط با ریشه‌ای بودن و اولویت حل آن مسئله در شورای فرهنگ وجود دارد. این مسئله اصلی می‌بایست جامعیتی از مسائل کوچک‌تر و مشابه داشته باشد تا در صورت انتخاب آن و تعیین راه‌حل‌های مربوط، سایر مسائل زیرمجموعه را نیز پوشش دهد.»

براساس آن چه در بند «د» تعاریف و دستورالعمل آمده‌است چند ویژگی برای مسائل فرهنگی که باید شناسایی شوند مطرح شده است:

- ریشه‌ای بودن
- اولویت‌دار بودن
- جامعیت داشتن

برای تعیین و تثبیت ویژگی‌های فوق‌الذکر دو مؤلفه مطرح شده است:

- اشتراک نظر

- استنادات علمی و استانی

بدین معنا که ریشه‌ای بودن و اولویت‌دار بودن مسائل باید براساس «اشتراک نظر» و «استنادات علمی» تعیین شود. جهت تحقق موارد فوق شورای فرهنگ عمومی استان مازندران علاوه بر رایزنی و دریافت نظرات ارگان‌ها و نهادهای مرتبط- که در دستورالعمل آییننامه ذکر شده بود- از ظرفیت بازوی فکری و مشورتی خود استفاده نمود. شایان ذکر است که شورای فرهنگ عمومی استان مازندران از سال ۱۴۰۲ اقدام به تاسیس «کمیته رصد شورای فرهنگ عمومی استان» نمود تا به‌عنوان بازوی فکری و مشورتی این شورا عمل کرده و خواسته‌ها و نیازهای علمی و پژوهشی این شورا را در عرصه مدیریت و برنامه‌ریزی فرهنگی برآورده سازد. از جمله اقدامات صورت گرفته در این مرکز «طرح جامع شناسایی و اولویت‌بندی مسائل فرهنگی استان مازندران (رصد)» بود که مبنای علمی و متقنی برای احصاء مسائل و اولویت‌های فرهنگی استان -در کنار سایر منابع- در برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور قرار گرفت. در این طرح تمام معیارهای مدنظر آییننامه تدوین و اجرای برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور در شناسایی مسائل اساسی لحاظ گردیده است که به تفصیل در ادامه خواهد آمد.

- اشتراک نظر در مسائل

در آییننامه یکی از معیار تشخیص ریشه‌ای بودن، اولویت‌دار بودن و جامعیت مسائل فرهنگی، «اشتراک نظر» در این مسائل قید گردیده است.

مسائل احصاء شده خروجی قریب ۱۰۰ جلسه رسمی و غیررسمی با مسئولان، صاحب‌نظران فرهنگی، نخبگان حوزوی و دانشگاهی و آحادی از مردم در استان مازندران می‌باشد. بر این اساس به‌نظر می‌رسد حداکثر خرد جمعی و اشتراکات در این خردورزی در احصاء مسائل فرهنگی استان مازندران لحاظ گردیده است.

ضمن اینکه اسناد برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی سایر استانها به طور کامل مطالعه و از آن بهره بسیار برده شد، به ویژه استانهای همجوار که از منظر فرهنگی قرابت بیشتری نسبت به استان مازندران دارند.

- استنادات علمی مسائل

علاوه بر نظرات متولیان و مسئولین فرهنگی و مردم استان مازندران تمامی پایان‌نامه‌های دانشگاهی و حوزوی و منابع علمی که مرتبط با مسائل فرهنگی استان هستند در شناسایی مسائل اساسی فرهنگی استان مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است.

روش اولویت بندی

پس از احصاء مجموعه‌ای عظیم از مسائل فرهنگی استان مازندران که از نظرات متولیان و مؤثرین فرهنگی مردم و داده‌های موجود در منابع علمی به دست آمد، جهت تبیین ریشه‌ای‌ترین، اولویت‌دارترین و جامع‌ترین مسائل فرهنگی استان از روش‌ها و مدل‌های علمی استفاده گردید.

معیار تاثیرگذاری

در دستورالعمل آمده «مسئله اصلی می‌بایست جامعیتی از مسائل کوچک‌تر و مشابه داشته باشد تا در صورت انتخاب آن و تعیین راه‌حل‌های مربوط، سایر مسائل زیرمجموعه را نیز پوشش دهد.»

در کنار جامعیت، ریشه‌ای بودن مسئله نیز حایز اهمیت است. طبیعتاً هر چه یک مسئله جامع‌تر و ریشه‌ای‌تر باشد از اولویت بالاتری برخوردار خواهد بود. لذا باید روشی را در دستور کار قرار داد که این دو ویژگی را تحقق بخشد. به معنای دقیق‌تر مسائلی در اولویت قرار بگیرد که با مقابله و کنترل آن مسئله، مسائل دیگر نیز کنترل شده یا بر روی آن مسائل تاثیرگذاری مطلوب صورت گیرد. جهت شناسایی مسائلی که دارای این ویژگی‌ها باشند از «معیار تاثیرگذاری» برای انتخاب مسئله استفاده شد.

در معیار تاثیرگذاری، همان‌طور که از نام آن مشخص است، میزان تاثیرگذاری یک مسئله بر روی سایر مسائل سنجیده شده و هر چه میزان تاثیرگذاری یک مسئله بیشتر باشد در اولویت بالاتری قرار می‌گیرد. فایده اصلی شناخت اولویت‌ها بر اساس معیار تاثیرگذاری آن است که هر چه تاثیرگذاری یک مسئله بر روی سایر مسائل بیشتر باشد بدان معناست که با کنترل کردن آن مسئله، مسائل بیشتر دیگری را می‌توان کنترل و یا تحت تاثیر قرار داد و این یعنی فعالیت و تاثیرگذاری بیشتر در ابعاد کمی و کیفی. از همین روست که می‌توان گفت معیار تاثیرگذاری در تعیین اولویت‌ها، در حوزه مدیریت بسیار حائز اهمیت است، چرا که یکی از مؤلفه‌های مدیریت موفق انجام بیشترین و مناسب‌ترین کار در کمترین زمان و با کمترین هزینه است. این مهم در عرصه مدیریت فرهنگی از اهمیت دوچندانی برخوردار است. تعدد و تکرار مسائل فرهنگی، وابسته و درهم‌تنیده بودن این مسائل،

وجود امکانات مادی کم و سرعت بالای تحولات در این عرصه این ضرورت را ایجاب می‌کند که با شناخت تاثیرگذارترین مسائل فرهنگی و اجتماعی، روی آن‌ها تمرکز نموده و با کنترل و مدیریت آن‌ها، مسائل فرهنگی و اجتماعی دیگر را کنترل و مدیریت نمود تا اینکه بخواهیم روی مسائلی وقت بگذاریم که با کنترل و مدیریت آن مسائل، فقط همان مسئله مهار شود و تاثیر چندانی روی سایر مسائل نداشته باشد.

نکته مهم دیگری که در مورد این معیار وجود دارد آن است که در این مدل به «علت‌ها» توجه می‌شود و این یکی از دغدغه‌های اساسی و مهم اهالی فرهنگ بوده که باید از مسائل ظاهری و به تعبیری معلول‌ها عبور کرده و به علت‌ها پرداخته شود. وقتی از تاثیرگذاری یک مسئله بر روی سایر مسائل صحبت می‌شود، در واقع به نوعی به علت پرداخته می‌شود، چرا که مسئله تاثیرگذار می‌تواند علت مسئله تاثیرپذیر باشد. این امر باعث می‌شود تا نگاه‌ها در عرصه فرهنگ و مدیریت آن ریشه‌ای و عمیق‌تر باشد.

معیار تاثیرگذاری در واقع مکمل معیار کمی در اولویت‌بندی می‌باشد. در معیار کمی صرف تکرار یک مسئله توسط مردم یا متولیان و مؤثرین فرهنگی اهمیت آن مسئله را در نگاه ایشان نشان می‌دهد، اما وقتی زمان مقابله با آن مسئله فرا می‌رسد باید علت‌های آن را جست و با آن علت‌ها مقابله نمود تا بتوان آن مسئله را از بین برده یا کنترل و مدیریت نمود. بنابراین ممکن است مسئله‌ای مبتنی بر معیار کمی در اولویت قرار بگیرد اما زمانی که با معیار تاثیرگذاری سنجیده می‌شود، اولویت چندانی نداشته و بالعکس، مسئله‌ای ممکن است با معیار کمی اولویت چندانی نداشته باشد اما مبتنی بر معیار تاثیرگذاری، اهمیت قابل ملاحظه‌ای داشته باشد. روشی علمی که توانایی رتبه‌بندی بر اساس این معیار را دارد به نام روش دیمتل شناخته می‌شود.

تکنیک دیمتل توسط گابوس و فونتلا در سال ۱۹۷۱ ارائه شد. تکنیک دیمتل که از انواع روش‌های تصمیم‌گیری بر اساس مقایسه‌های زوجی است، با بهره‌مندی از قضاوت خبرگان در استخراج عوامل یک سیستم و ساختاردهی نظام‌مند به آن‌ها با به‌کارگیری اصول نظریه گراف‌ها، ساختاری سلسله‌مراتبی از عوامل موجود در سیستم همراه با روابط تاثیر و تاثر متقابل ارائه می‌دهد، به گونه‌ای که شدت اثر روابط مذکور را به صورت امتیاز عددی معین می‌کند. روش دیمتل جهت شناسایی و بررسی رابطه متقابل بین معیارها و ساختن نگاشت روابط شبکه به کار گرفته می‌شود. از آنجا که گراف‌های جهت دار روابط عناصر یک سیستم را بهتر می‌توانند نشان دهند، لذا تکنیک دیمتل مبتنی بر نمودارهایی است که می‌تواند عوامل درگیر را به دو گروه علت و معلول تقسیم نماید و رابطه میان آن‌ها را به صورت یک مدل ساختاری قابل درک درآورد.

تکنیک دیمتل عموماً برای بررسی مسائل بسیار پیچیده که عناصر و زیر عناصر یک مفهوم ارتباط تنگاتنگی باهم دارند، به وجود آمد. دیمتل برای ساختاردهی به یک دنباله از اطلاعات مفروض نیز کاربرد دارد، به طوری که شدت ارتباطات را به صورت امتیازدهی مورد بررسی قرار داده، بازخوردهای توأم با اهمیت آن‌ها را تجسس نموده و روابط انتقال ناپذیر را می‌پذیرد. تکنیک دیمتل دارای چند مزیت می‌باشد که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود:

۱- در نظر گرفتن ارتباطات متقابل؛ مزیت این روش روشنی و شفافیت آن در انعکاس ارتباطات متقابل میان مجموعه‌ی وسیعی از اجزاء می‌باشد. به طوری که متخصصان قادرند با تسلط بیشتری به بیان نظرات خود در رابطه با اثرات (جهت و شدت اثرات) میان عوامل بپردازند.

۲- ساختاردهی به عوامل پیچیده در قالب گروه‌های علت و معلولی؛ این مورد یکی از مهم‌ترین کارکردها و یکی از مهم‌ترین دلایل کاربرد فراوان آن در فرایندهای حل مسئله است. بدین صورت که با تقسیم بندی مجموعه‌ی وسیعی از عوامل پیچیده در قالب گروه‌های علت معلولی، تصمیم گیرنده را در شرایط مناسب تری از درک روابط قرار می‌دهد. این موضوع سبب شناخت بیشتری از جایگاه عوامل و نقشی که در جریان تاثیرگذاری متقابل دارند، می‌شود (حبیبی و همکاران، ۱۳۹۳).

با روش دیمتل نحوه اثرگذاری و اثرپذیری مسائل بر روی یکدیگر بررسی شده است. روش دی متل قادر خواهد بود روابط درونی و بازخوردی بین مسائل فرهنگی را مشخص سازد. بر اساس نتایج این بخش می‌توان اثرگذارتری و اثرپذیری رتبی مسائل فرهنگی را تعیین نمود. اهمیت شناسایی مسائل تاثیرگذار و تاثیرپذیر این است که مدیران و برنامه ریزان فرهنگی می‌توانند با شناسایی این مسائل، تمرکز را روی مسائل تاثیرگذار بگذارند تا با کنترل آن، هم خود مسئله کنترل شود و هم مسائلی که تحت تاثیر این عوامل قرار دارد. این برنامه ریزی می‌تواند مقرون به صرفه باشد و در راستای برآورد هزینه-فایده گام بردارد و با هزینه کمتر بر روی برخی مسائل اساسی، فایده بیشتری در پی داشته باشد.

معیار تاثیرگذاری علاوه بر مشخص کردن جامع‌ترین و ریشه‌ای‌ترین مسائل، برای هر یک از مسائل نیز می‌تواند شبکه‌ای از عوامل تاثیرگذار و تاثیرپذیر را تبیین نماید که این امر می‌تواند در فرایند هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی برای مقابله کردن با این مسائل کمک‌کننده و راه‌گشا باشد.

امکان دیگری که این روش در اختیار ما قرار می‌دهد مشخص کردن عمق یک مسئله است. یعنی یک مسئله در لایه‌های عمیق‌تر خود از چه مسائلی تاثیر می‌پذیرد. به تعبیر دقیق‌تر ریشه‌های شکل‌گیری یک مسئله تبیین می‌شود که این امر در مدیریت کردن آن مسئله کمک قابل ملاحظه و شایان توجهی می‌کند.

ذکر این نکته ضروری است که علاوه بر حجم نمونه گسترده و فرایند مصاحبه با متولیان و مؤثرین فرهنگی و پرسش‌نامه‌های مردمی، در فرایند استفاده از روش دیمتل در معیار تاثیرگذاری از بیش از ۵۰ کارشناس حوزه فرهنگی در ساری و شهرستان‌های بابل، آمل، قائمشهر، بابلسر و بهشهر و ... استفاده گردید تا ضمن استفاده از حداکثر ظرفیت‌های نخبگانی استان، از نگاه مرکز محور پرهیز شده و دیدگاه‌های نخبگان و کارشناسان شهرستان‌ها نیز لحاظ گردد. این امر جامعیت مسائل انتخاب‌شده را بیشتر کرده‌است.

الگوی مفهومی کلان مسائل نقشه مهندسی فرهنگی استان مازندران

۱. سبک زندگی، الگوی زیست فردی و اجتماعی موجودات زنده است که در انسان بر اساس فطرت و طبیعت از یک سو و قراردادهای از سوی دیگر، متناسب با فرهنگ عامه جوامع تفاوت‌هایی دارد. این الگوی حیات در مواجهه با الگوی سبک زندگی مدرن غربی دچار تغییراتی شده است که آسیب‌های اجتماعی متعددی را رقم می‌زند. اصلی‌ترین مسائل تغییرات سبک زندگی در استان، ضعف ایمان و باورهای دینی که ریشه تمامی آسیب‌های اجتماعی و مشکلات فرهنگی است. این مسئله هم علت و هم معلول بسیاری از چالش‌های فرهنگی است. به عنوان مثال، ضعف ایمان هم علت و هم معلول کاهش آستانه تحمل اجتماعی و ضعف رعایت عفت در ارتباطات اجتماعی است که منجر به ضعف اخلاق اجتماعی می‌شود.

۲. از طرف دیگر عدم توجه به نیازها و تفاوتها و آموزشهای لازم و به‌روز زن و مرد در سنین کودکی، نوجوانانی، جوانانی تا سالمندی که با ضعف آگاهی از حقوق و مسئولیتهای شهروندی آسیب‌های اجتماعی، کمبود اماکن و تجهیزات تفریحی و ورزشی، کمبود فعالیتهای ورزشی و تفریحی، کمبود ورزش همگانی و مسابقات ورزشی، نامناسب بودن اماکن تفریحی برای معلولین، سالمندان و کودکان، ضعف زیست عقیقانه و رعایت حجاب و پوشش، ضعف فرهنگ مطالعه و ضعف فرهنگ ایثار و شهادت در زیست فردی و اجتماعی (که نتیجه آن ضعف دانش‌افزایی است) بروز پیدا می‌کند منجر به اتلاف اوقات فراغت و عدم استفاده از الگوی مناسب مدیریت زمان، ناامیدی و کمبود نشاط مومنانه در جامعه، ضعف مشارکت

اجتماعی جوانان، شیوع اختلالات روانی رفتاری در دانش‌آموزان و دانشجویان، ضعف مسئولیت‌پذیری شهروندی، کاهش نشاط اجتماعی مبتنی بر الگوی دیندارانه و در نهایت منجر به آسیب‌هایی جدی نظیر اعتیاد و خودکشی می‌شود.

۳. موارد مذکور در بند قبل، علاوه بر اینکه آسیب‌های اجتماعی متعددی را رقم می‌زند، هویت و نظام خانواده افراد را نیز تهدید می‌کند. با شیوع ناامیدی، استحاله هویت اسلامی ایرانی، تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی و کنار گذاشتن ساده‌زیستی، به مرور زمان معیارهای همسرگزینی و الگوی سبک زندگی دچار تغییراتی می‌شود که تاخیر در ازدواج و کاهش تعداد ازدواج از نتایج آن است. ضمن اینکه ضعف آگاهی و مهارت ازدواج آگاهانه و ضعف مهارت زندگی مشترک و فرزندپروری، منجر به تضعیف استحکام خانواده، تمایل کم به فرزندآوری و کاهش نرخ باروری می‌شود که در نهایت سالمندی جمعیت را به همراه دارد. چیزی که امروزه استان مازندران را در تله بحران جمعیتی قرار داده است.

۴. مجموع این آسیب‌ها همراه با عدم اطفای نیازهای متعدد مردم و مشکلات افراد مبتلا به اختلالات هویت جنسی، خانواده‌های سالم را به ناسالم و خانواده‌های آسیب‌پذیر را به آسیب‌دیده تبدیل می‌کند. بحران سالمندی در خانواده‌های آسیب‌دیده و در معرض آسیب، مشکلات معیشتی زنان سرپرست خانوار، بحرانهای فردی، اجتماعی و خانوادگی به علت بدسرپرستی، افزایش کودکان کار و خیابانی، افزایش دختران و زنان آسیب‌دیده یا در معرض آسیب، افزایش کودکان بی‌سرپرست، مشکلات تحصیلی فرزندان خانواده‌های نیازمند، آسیب‌دیده یا در معرض آسیب از جمله مواردی است که در نتیجه تضعیف بنیان خانواده اسلامی ایرانی به ویژه سبک اسلامی - ایرانی گریبانگیر استان مازندران شده است.

۵. ضعف بنیان خانواده و عدم شکل‌گیری هویت بومی در اولین جامعه‌پذیری فرزندان در خانواده و مدرسه، منجر به اثرپذیری سریع هویتی افراد در محیط‌های دوستانه یا محیط‌های تحصیلی دانشگاهی می‌شود. از سوی دیگر به علت عدم تمرکز و اهتمام به ترویج و آموزش گویشهای بومی، ضعف در شناساندن مفاخر و الگوی بومی، ضعف در شناساندن مفاخر و الگوی بومی، عدم اهتمام به ترویج فرهنگ غنی و مولفه‌های تمدن‌ساز دیار علویان، الگوی مطلوبی در مقابل افراد جهت هویت‌یابی وجود ندارد، لذا هویت ضعیف افراد در انبوه تبلیغات رسانه‌ای بیگانه و محیط‌های دوستانه شکل می‌گیرد که همین هویت‌یابی غیرفعال، منجر به آسیب‌های اجتماعی، تغییرات سبک زندگی و تضعیف بنیان خانواده نیز می‌گردد.

۶. بستر آماده ولی بدون برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری هویت و فرهنگ مردم استان مازندران که بهشت گردشگران است، محیط مناسبی است برای تهدیدها و فرصتهایی که مسافران و مهاجران در استان رقم می‌زنند.

۷. استقلال و ضعف ادغام فرهنگی و اجتماعی مسافران و مهاجران در فرهنگ غالب استان به علت ناتوانی در فرهنگ‌سازی و صدور هویت بومی دیار علویان به مسافران و مهاجران از ابتدایی‌ترین تهدیدات این عرصه است.

۸. هر کدام از این مسافران و مهاجران خرده‌فرهنگ‌هایی را به استان منتقل می‌کنند که نسبت به استفاده از ظرفیت آن در فرهنگ غالب استان هیچ تمهیدی دیده نشده است. حتی به هویت انقلابی موجود در مسافران و مهاجران کم‌توجهی می‌شود و جهت بهره‌بردن از آن تدبیر لازم دیده نشده است.

۹. با توجه به خلأ هویتی در استان، اثرپذیری زیادی از فرهنگ مسافران و مهاجران وجود دارد و آلودگی محیط‌زیست ناشی از فرهنگهای مختلف مسافران، تأثیرات سوء فرهنگی اجتماعی زیادی در استان به بار آورده است. اصالت یافتن سود و سرمایه بر برادری، میزبانی و ایثار و تراکم‌فروشی بومیان و زمین‌خواری مسافران و مهاجران، منجر به استقرار فرهنگهای بیگانه در استان شده و ضعف تمهیدی در برابر هجوم فرهنگهای وارداتی مسافران و مهاجران، منجر به تغییرات زیست‌بوم فرهنگی استان گردیده است. تاثیر این استحاله فرهنگی در خانواده و سبک زندگی بروز بیشتری دارد.

۱۰. از طرف دیگر، با اصالت سود و سرمایه و پول‌پاشی مسافران در استان، فرهنگ کار و کارآفرینی در مسافران و مهاجران به فراموشی سپرده شده و استان مازندران به عنوان منطقه‌ای برای خوش‌نشینی و عیش و نوش تلقی می‌شود، در حالی که مستعد و غنی از انواع مواهب و نعمات الهی و انسانی است. از جمله این وارد روستا است که نیازمند مهاجرت معکوس از شهر به روستا برای اشتغال است نه ویلاسازی و تفریح، لذا نیاز است که هویت روستایی برای کاهش مهاجرت تقویت شود. از سوی دیگر مواهب خدادادی نظیر سواحل، جنگلها و سایر مواهب طبیعی مستلزم برنامه‌ریزی و نظارت فرهنگی موثر است تا در فرهنگ‌سازی نقش موثری ایفا نماید.

۱۱. فعالیت‌های نوین فرهنگی نظیر فضای مجازی، سواد رسانه‌ای، هوش مصنوعی و تولید محتوا در سطح ملی نابسامان و ضعیف است. به نحوی که جای رهبران اجتماعی را از اهل فکر به سلبریتیها تغییر داده است. این موضوع در استان مازندران تهدیدی جدی است و در برخی از شاخصهای آسیبهای فرهنگی در کشور

در رتبه‌های نخست قرار دارد. از جمله شایعه‌سازی، شایعه‌پردازی، شایعه‌گستری، شایعه‌پذیری در استان مازندران با سرعتی بیشتر از نرم ملی جاری است.

۱۲. ضعف در فعالیتهای نوین فرهنگی به علت ضعف سواد رسانه‌ای، دست برتر نداشتن در تولید محتوا در فضای مجازی، ضعف در مدیریت اخبار و شایعات و سکوه‌های انتشار، ضعف در آموزش‌های مربوط به استفاده از فعالیتهای نوین فرهنگی است.

۱۳. از سوی دیگر عدم شناسایی درست و ضعف در استفاده از ظرفیت مجموعه‌های مردمی در حوزه فعالیت‌های نوین فرهنگی که با استفاده از ایشان می‌توان انفعال در برابر تحولات فرهنگی نوین را تا حدود زیادی اصلاح کرد، مزید بر علت ضعف فعالیتهای نوین فرهنگی است.

۱۴. دولتها نیز با توسعه نامتوازن فناوری‌های ارتباطی بدون توجه به لوازم فرهنگی، کندی آموزشهای لازم استفاده هوشمند از پیشرفتهای ارتباطی نسبت به سرعت توسعه فناوری، ضعف در مواجهه با توسعه و پیشرفت هوش مصنوعی و ضعف ساماندهی رسانه‌های نوین لوازم چالشهای فرهنگی اجتماعی در حوزه فضای مجازی را رقم زدند.

۱۵. آخرین موضوع مهم در حوزه مسائل فرهنگی استان، مناسبات اقتصاد و فرهنگ در استان مازندران است که اولین مسئله آن به ضعف شورای فرهنگ عمومی استان در سیاستگذاری حمایتی و هدایتی حوزه اقتصاد فرهنگ و فرهنگ اقتصادی برمی‌گردد. در حقیقت شورای فرهنگ عمومی تقریباً هیچ جلسه‌ای با این دستور جلسه برگزار نکرده است. در نتیجه به این موضوع کم‌توجهی شده و سهم حوزه فرهنگ و هنر در سبد مصرف خانوار که اجتماع ایشان باید فرهنگ عمومی را شکل دهد پایین می‌آید. ضمن اینکه توسعه نامتوازن و ضعف بهره‌برداری اقتصادی از منابع و زیرساختهای فرهنگی در سایه غفلت از ظرفیتهای موجود و عدم برنامه‌ریزی موثر نیز مناسبات فرهنگ و اقتصاد را دچار اختلال می‌کند.

۱۶. تبلیغات گستره و بدون نظارت فرهنگی در فضای مجازی و حضور موفور مسافران در استان و سرمایه‌ای که برای خرج کردن وارد استان می‌کنند، به گسترش فرهنگ تن‌پروری و تبلی در افراد بومی و ضعف فرهنگ کار و تلاش، تولید، خوداتکایی، کارآفرینی انجامید. ضمن اینکه انفعال و بی‌برنامگی در برابر ظرفیتهای و تأثیرات فرهنگی کشاورزی و دامداری، ضعف شناسایی و سازماندهی استعدادهای انسانی و فرهنگی مولد در استان مبتنی بر الگوی بومی، ضعف شناسایی و حمایت از تشکلهای مردم‌نهاد مولد اعم از

مادی و معنوی و ضعف به‌کارگیری نخبگان و مردم در فعالیتهای فرهنگی با رویکرد اشتغال‌آفرینی، منجر به مهاجرت، تغییر شغل و روی آوردن به تراکم‌فروشی، زمین‌خواری، گنج‌یابی، اجاره ویلا، سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی ارزی و ... به جای کارآفرینی، تولید، ابتکار، اشتغال‌زایی و ... گردید که هم هویت بومی را تقویت می‌کرد، هم درآمد مناسبی را به ارمغان می‌آورد و هم اشتغالات مادی و معنوی افراد را در مدار صحیح فرهنگی جاری می‌ساخت.

۱۷. لذا دولت باید در راستای تقویت اقتصاد فرهنگی و فرهنگ اقتصادی، برای برطرف کردن کمبود امکانات و تجهیزات در کارگاههای تولید محصولات فرهنگی، آگاه‌سازی عمومی در مورد کار و تولید محصولات فرهنگی، تسهیل صدور مجوز سمنها و مشاغل خانگی در زمینه تولیدات فرهنگی، تمهید تأسیس تعاونی صنایع‌دستی و محصولات محلی و خانگی و برطرف ساختن مشکلات عرضه و فروش محصولات فرهنگی (به‌ویژه فرآورده‌های محلی و خانگی) برنامه ویژه داشته و در جهت مردمی‌سازی این امر آن را در اولویت اقدامات و تصمیمات قرار دهد.

فصل دوم: اولویت‌های فرهنگی استان مازندران

مطابق با بخش (الف) دستورالعمل ایین نامه اولین گام و مرحله اساسی پیش از تعیین اولویتها و اقدامات اولویت دار ملی و استانی در برش استانی نقشه احصاء و تعیین مسائل اساسی و راهبردی فرهنگی استان با بهره مندی از پشتوانه ی روش شناختی علمی است. مسائلی که بیشترین اشتراک نظر و استنادات علمی و استانی در ریشه ای بودن و اولویت حل آنها در شورای فرهنگ عمومی استان وجود دارد. از اینرو از طریق پیمایش و با بررسی و تحلیل نظرات دستگاهها نظام مسائلی از مسائل استان ذیل تهیه گردید که در موضوعات پنجگانه اولویت دار فرهنگی تقسیم بندی گردید. مسائل احصا شده خروجی و حاصل کلیه مصاحبه‌ها با متولیان و مؤثرین فرهنگی، پرسش‌نامه‌های مردمی و نظرات نخبگان و کارشناسان در امر اولویت‌بندی، ۵ مسئله اصلی شد که جامع‌ترین و عمیق‌ترین (ریشه‌ای‌ترین) و اولویت‌دارترین مسائل اساسی فرهنگی استان مازندران را شکل می‌دهند. این ۵ حوزه عبارت‌اند از:

۱. تغییرات سبک زندگی اسلامی ایرانی و بروز ناهنجاری‌های اجتماعی ناشی از آن
۲. تضعیف نظام خانواده و استحاله هویتی
۳. تاثیر و تاثر نامتوازن فرهنگی و اجتماعی مسافران و مهاجران در استان
۴. ضعف ساماندهی فعالیت‌های نوین فرهنگی (فضای مجازی، سواد رسانه‌ای، هوش مصنوعی و تولید محتوا)
۵. ضعف فرهنگ اقتصادی و اقتصاد فرهنگی در زیست‌بوم استان

نکته مهمی که در مورد این مسائل وجود دارد جامع و کلی بودن آنها است. هرچند از یک منظر این جامعیت در انتخاب مسئله به‌عنوان نکته مثبتی تلقی می‌شود، اما در مدیریت و برنامه‌ریزی برای آن مسئله مشکلاتی ایجاد می‌کند. گستردگی ابعاد مسئله و مشخص نبودن این نکته که دقیقا کدام بعد از مساله مهم‌تر و اساسی‌تر است امکان هدف‌گذاری مشخص، قابل اندازه‌گیری، تحقق‌پذیر، منطقی و زمانمند -ویژگی‌های مطرح‌شده برای اهداف در ماده ۴ آیین‌نامه- را کاهش می‌دهد و به تبع هدف‌گذاری غیردقیق، برنامه‌های تدوین‌شده نیز ممکن است به مقصود نرسد و انتظارات را برآورده نکند؛ هرچند برنامه‌ها دقیق و درست پیاده شود. لذا ضروری به‌نظر می‌رسد در هر مسئله‌ای مشخص شود که کدام ابعاد آن مدنظر و حایز اهمیت بوده تا بتوان به شکل دقیق‌تری در مورد آن مسائل هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی نمود.

بر این اساس مبتنی بر داده‌های به‌دست‌آمده در طرح جامع رصد و همچنین نظرخواهی از سازمان‌ها و نهادهای متولی عرصه فرهنگ مهم‌ترین موضوعات ذیل هر مسئله (خرده مسائل) تبیین شده‌است تا مشخص گردد در هر مسئله به‌دنبال مدیریت و برنامه‌ریزی برای چه چیزی هستیم. این امر کمک می‌کند تا در بخش تبیین اقدامات ملی، هدف‌گذاری و تبیین اقدامات استانی برای هر مسئله با دقت بیشتری عمل شده و از همه مهم‌تر در بخش تشریح برنامه‌های دستگاه‌ها کاربردی‌تر و مصداقی‌تر عمل شود. در ادامه مسائل و ابعاد هر کدام از آن‌ها آمده است.

۱. تغییرات سبک زندگی اسلامی ایرانی و بروز ناهنجاری‌های اجتماعی ناشی از آن

- ۱,۱. ضعف ایمان و باورهای دینی
- ۱,۲. ضعف اخلاق اجتماعی:
- ۱,۲,۱. کاهش استانه تحمل اجتماعی
- ۱,۲,۲. ضعف رعایت عفت در ارتباطات اجتماعی
- ۱,۳. ناامیدی و کمبود نشاط مومنان در جامعه
- ۱,۴. ضعف دانش افزایی
- ۱,۴,۱. ضعف فرهنگ مطالعه
- ۱,۴,۲. تضعیف آموزش فرهنگ ایثار و شهادت در زیست فردی و اجتماعی
- ۱,۴,۳. درس‌گریزی دانش‌اموزان
- ۱,۵. ضعف مشارکت اجتماعی جوانان
- ۱,۶. ضعف مسئولیت‌پذیری شهروندی
- ۱,۷. اعتیاد
- ۱,۸. خودکشی
- ۱,۹. شیوع اختلالات روانی رفتاری در دانش‌اموزان
- ۱,۱۰. کمبود اماکن و تجهیزات تفریحی و ورزشی
- ۱,۱۱. کاهش نشاط اجتماعی مبتنی بر الگوی دیندارانه (عقیفانه و مومنانه)
- ۱,۱۲. کمبود فعالیتها و مسابقات ورزشی و تفریحی هدفمند فردی و همگانی
- ۱,۱۳. نامناسب بودن اماکن تفریحی برای معلولین، سالمندان و کودکان
- ۱,۱۴. اتلاف اوقات فراغت و عدم وجود الگوی مناسب مدیریت زمان
- ۱,۱۵. ضعف زیست عقیفانه و رعایت حجاب و پوشش و حریمها
- ۱,۱۶. ضعف آگاهی از حقوق و مسئولیتهای شهروندی مرتبط با آسیب‌های اجتماعی

۲. تضعیف نظام خانواده و استحاله هویتی

- ۲,۱. سالمندی جمعیت
- ۲,۲. تمایل کم به فرزندآوری
- ۲,۳. متروک شدن ساده‌زیستی
- ۲,۴. تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی
- ۲,۵. تضعیف استحکام خانواده
- ۲,۶. تغییر معیارهای همسرگزینی
- ۲,۷. تاخیر در ازدواج
- ۲,۸. کاهش تعداد ازدواج
- ۲,۹. ضعف آگاهی و مهارت ازدواج آگاهانه
- ۲,۱۰. کاهش نرخ باروری
- ۲,۱۱. ضعف مهارت زندگی مشترک و فرزندپروری
- ۲,۱۲. تضعیف بنیان خانواده اسلامی ایرانی به ویژه سبک اسلامی - ایرانی
- ۲,۱۳. بحران سالمندی در خانواده‌های آسیب دیده و در معرض آسیب
- ۲,۱۴. مشکلات معیشتی زنان سرپرست خانوار
- ۲,۱۵. بحرانهای فردی، اجتماعی و خانوادگی به علت بدسرپرستی
- ۲,۱۶. مشکلات کودکان کار و خیابانی
- ۲,۱۷. مشکلات دختران و زنان آسیب‌دیده یا در معرض آسیب
- ۲,۱۸. مشکلات افراد مبتلا به اختلالات هویت جنسی
- ۲,۱۹. مشکلات کودکان بی‌سرپرست
- ۲,۲۰. مشکلات تحصیلی فرزندان خانواده‌های نیازمند، آسیب‌دیده یا در معرض آسیب
- ۲,۲۱. اثرپذیری سریع هویتی
- ۲,۲۲. عدم تشکیل هویت بومی در خانواده و مدرسه
- ۲,۲۳. تمسخر هویت، شخصیتها و اسطوره‌های بومی
- ۲,۲۴. ضعف در شناساندن مفاخر و الگوی بومی
- ۲,۲۵. عدم تمرکز و اهتمام به ترویج و آموزش گویشهای بومی
- ۲,۲۶. عدم اهتمام به ترویج فرهنگ غنی و مولفه‌های تمدن‌ساز دیار علویان

۳. تاثیر و تاثر نامتوازن فرهنگی اجتماعی با مسافران و مهاجران در استان

- ۳,۱. ضعف ادغام و استقلال فرهنگی و اجتماعی مسافران و مهاجران در فرهنگ غالب استان
- ۳,۲. ضعف نسبت به استفاده از ظرفیت خرده‌فرهنگ‌های مسافران و مهاجران در فرهنگ غالب استان
- ۳,۳. ضعف تاثیرپذیری هویت روستایی برای کاهش مهاجرت
- ۳,۴. ضعف فرهنگ کار و کارافرینی در مسافران و مهاجران
- ۳,۵. کم‌توجهی به هویت انقلابی موجود در مسافران و مهاجران
- ۳,۶. ناتوانی در فرهنگ‌سازی و صدور هویت بومی دیار علویان به مسافران و مهاجران
- ۳,۷. الودگی محیط زیست و تاثیرات سوء فرهنگی اجتماعی
- ۳,۸. اثرپذیری زیاد از فرهنگ مسافران و مهاجران
- ۳,۹. تراکم‌فروشی و زمین‌خواری مسافران و مهاجران
- ۳,۱۰. اصالت یافتن سود و سرمایه بر برادری، میزبانی و ایثار
- ۳,۱۱. رها بودن سواحل، جنگلها و سایر مواهب طبیعی از برنامه‌ریزی فرهنگی موثر
- ۳,۱۲. ضعف تمهیدی در برابر هجوم فرهنگهای وارداتی مسافران و مهاجران

۴. ضعف ساماندهی فعالیت‌های نوین فرهنگی (فضای مجازی، سواد رسانه‌ای،

هوش مصنوعی و تولید محتوا)

- ۴,۱. ضعف سواد رسانه‌ای و مجازی
- ۴,۲. دست برتر نداشتن در تولید محتوا در فضای مجازی
- ۴,۳. ضعف در استفاده از ظرفیت مجموعه‌های مردمی در حوزه فعالیت‌های نوین فرهنگی
- ۴,۴. ضعف در مدیریت اخبار و شایعات و مدیریت سکوه‌های انتشار
- ۴,۵. ضعف در آموزش‌های مربوط به استفاده از فعالیت‌های نوین فرهنگی
- ۴,۶. انفعال در برابر تحولات فرهنگی نوین
- ۴,۷. توسعه نامتوازن فناوری‌های ارتباطی بدون توجه به لوازم فرهنگی
- ۴,۸. کندی آموزشهای لازم استفاده هوشمند از پیشرفتهای ارتباطی نسبت به سرعت توسعه فناوری
- ۴,۹. ضعف در مواجهه با توسعه و پیشرفت هوش مصنوعی
- ۴,۱۰. ضعف ساماندهی رسانه‌های نوین

۵. ضعف فرهنگ اقتصادی و اقتصاد فرهنگی در زیست‌بوم استان

۵,۱. ضعف شورای فرهنگ عمومی استان در سیاستگذاری حمایتی و هدایتی حوزه اقتصاد فرهنگ و فرهنگ اقتصادی

۵,۲. پایین بودن سهم حوزه فرهنگ و هنر در سبد مصرف خانوار

۵,۳. توسعه نامتوازن و ضعف بهره‌برداری اقتصادی از منابع و زیرساختهای فرهنگی

۵,۴. گسترش فرهنگ تن‌پروری و تنبلی و ضعف فرهنگ کار و تلاش، تولید، خوداتکایی، کارآفرینی

۵,۵. کمبود امکانات و تجهیزات در کارگاههای تولید محصولات فرهنگی

۵,۶. ضعف آگاهی عمومی در مورد کار و تولید محصولات فرهنگی

۵,۷. کمبود مجوز سمنها و مشاغل خانگی در زمینه تولیدات فرهنگی

۵,۸. مشکلات تاسیس تعاونی صنایع‌دستی و محصولات محلی و خانگی

۵,۹. انفعال و بی‌برنامگی در برابر ظرفیتهای و تاثیرات فرهنگی کشاورزی و دامداری

۵,۱۰. مشکلات عرضه و فروش محصولات فرهنگی (به‌ویژه فراورده‌های محلی و خانگی)

۵,۱۱. ضعف شناسایی و سازماندهی استعدادهای انسانی و فرهنگی مولد در استان مبتنی بر الگوی

بومی

۵,۱۲. ضعف شناسایی و حمایت از تشکلهای مردم‌نهاد مولد اعم از مادی و معنوی

۵,۱۳. ضعف به‌کارگیری نخبگان و مردم در فعالیتهای فرهنگی با رویکرد اشتغال‌افزینی

فصل سوم: اقدام‌های ملی اولویت‌دار و اهداف

اقدامات و راهبردهای ملی نقشه‌راه کارهایی هستند که برای حل یا کاهش طیف وسیعی از مسائل فرهنگی ارائه شده‌اند در این فصل ۲۳ اقدام و راهبرد ملی منبث از نقشه که مرتبط با حل هر یک از مسائل اولویت‌دار فرهنگی استان باشند و ۱۴ هدف مستتر در آنها انتخاب شده که به شرح ذیل ارائه شده‌اند:

اقدامات و راهبردهای ملی

۱. تهیه طرح جامع تولید و اجرای انواع برنامه‌های آموزشی، پژوهشی، اطلاع‌رسانی، نمایشی، تبلیغی و ... در رسانه‌های جمعی به‌ویژه صداوسیما و شبکه‌های استانی آن با هدف گفتمان‌سازی و ترویج فواید فرزندآوری و تبیین آثار منفی کاهش نرخ باروری با رعایت شرایط و مقتضیات راهبردی (راهبرد کلان ۴، اقدام ملی ۱)
۲. برنامه‌ریزی برای تحقق ازدواج بهنگام متناسب با شرایط و مقتضیات فرهنگی و بومی (راهبرد کلان ۳، اقدام ملی ۱۴)
۳. برنامه‌ریزی برای اصلاح نظام تعلیم و تربیت رسمی و غیررسمی به‌منظور ارتقای آگاهی‌ها، مهارت‌های زندگی اجتماعی و درونی‌سازی آموزه‌های اخلاق اجتماعی اسلام (راهبرد کلان ۷، اقدام ملی ۴)
۴. نهادینه‌سازی مؤلفه‌ها و نمادهای فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت و تفکر بسیجی در جامعه و اندیشه، باور، منش و رفتار مسئولان و مقابله با عوامل بازدارنده و تضعیف‌کننده آن (راهبرد کلان ۱۳، اقدام ملی ۹)
۵. برنامه‌ریزی برای ارتقای فرهنگ عمومی و رعایت قوانین و مقررات در حوزه‌های محیط زیست، فرهنگ ترافیکی کشور (راهبرد کلان ۶ اقدام ملی ۷)
۶. ارتقای آگاهی‌ها و اصلاح باورها نگرشها و رفتارها و افزایش مهارت‌ها در زمینه حقوق و تکالیف و روابط متقابل بر اساس احکام ارزشها و آداب و سنن اسلامی (راهبرد کلان ۳، اقدام ۲۲)

۷. تقویت فرهنگ خوداتکایی و تولید محوری روستاها و اصلاح نگرش جامعه به روستا و زندگی روستایی

(راهبرد کلان ۸ اقدام ملی ۲)

۸. تدوین و اجرای برنامه جامع غنی سازی اوقات فراغت و تفریحات سالم در ابعاد فردی خانوادگی و اجتماعی

در سنین مختلف و ارائه الگوی مناسب بر اساس آموزهای اسلامی ایرانی و حمایت از توسعه و گسترش

هدفمند نهادها و مؤسسات فعال این حوزه راهبرد کلان ۵ اقدام ملی ۱۹)

۹. گسترش نظام‌مند و هدفمند سازمانهای مردم نهاد برای تقویت فرهنگ پیشگیری از جرم و بروز آسیبهای

اجتماعی با تاکید بر دستگاههای فرهنگ‌ساز کشور همچون صدا و سیما، آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها،

حوزه‌های علمیه و سایر رسانه‌های گروهی (اقدام ملی ۴ از راهبرد کلان ۶)

۱۰. برنامه‌ریزی برای ارتقای مهارت و توانمندسازی خانواده‌های در معرض آسیب و یا آسیب‌دیده در حوزه اعتیاد

به مواد مخدر، روانگردان‌ها، دخانیات، نوشیدنی‌ها و اغذیه حرام و گسترش اقدامات پیشگیرانه و درمانی با

بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و فرهنگی (اقدام ملی ۱۸ از راهبرد کلان ۶)

۱۱. ساماندهی و گسترش زیرساخت‌ها، سازکارها و فضاهای تقویت‌کننده شادابی و نشاط و اطمینان‌بخش در

جامعه با حفظ اصول و ارزشهای اسلامی (اقدام ملی ۱۷ از راهبرد کلان ۷)

۱۲. تبیین و ترویج اخلاق و فرهنگ اسلامی کار، کار جمعی، جهاد اقتصادی، کارافرینی، تولید ثروت، کسب

رزق حلال، مشارکت و رقابت سالم اقتصادی و پرداخت مالیات به‌مثابه وظیفه و ارزش ملی برای تامین عزت

جامعه اسلامی و آحاد آن (راهبرد کلان ۸، اقدام ملی ۱)

۱۳. فرهنگ‌سازی و برنامه‌ریزی آموزشی تبلیغی و رسانه‌ای در خصوص معرفی موهبت الهی آرامش حاصل از

ازدواج و تبیین هویت ارزشمند و بی‌بدیل بودن نهاد خانواده در ارتقاء کمالات انسانی و نهادینه‌سازی

ارزشهای اخلاقی و معنوی با تاکید بر اصلاح و الگوهای رفتاری راهبرد کلان ۳ اقدام ملی ۳)

۱۴. برنامه‌ریزی برای حفظ حریم امن خانه و خانواده تامین امنیت و سلامت مادی و معنوی آن و مقابله با تهدیدات و خطرات جنگ نرم تهاجم و ابتذال فرهنگی و جلوگیری از واردات تولید و توزیع کالاها، محصولات ضد فرهنگی راهبرد کلان ۳ راهبرد ملی (۴۳)

۱۵. بهره‌گیری از تعامل سازنده خانواده و مدرسه و مسجد در تحکیم خانواده (اقدام ملی ۲۰ از راهبرد کلان (۳)

۱۶. برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح امنیت فرهنگی و مقابله نظام‌مند با تهدیدها و آسیب‌های جنگ نرم همچون هویت‌زدایی، هویت‌سازی کاذب، ناامنی و بی‌اعتمادی فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی؛ القای ناکارآمدی نظام اسلامی و تخریب شخصیتها (راهبرد کلان ۱۳، اقدام ملی ۱-۴).

۱۷. حمایت از تبیین و تولید نظام‌مند و اثرگذار محتوای رسانه‌ای مبتنی بر آموزه‌های اسلامی، انقلابی و ارزشهای اخلاقی (راهبرد کلان ۰، اقدام ملی ۱۰)

۱۸. تقویت اقتصاد هنر و ایجاد نظام حمایت معنوی اعتباری و مالی از صنایع هنری بومی و ملی مبتنی بر مبانی اسلامی (اقدام ملی ۱۶ از راهبرد کلان ۹)

۱۹. برنامه‌ریزی برای افزایش سهم کالاها و محصولات فرهنگی - مذهبی در سبد مصرفی خانوار؛ به‌ویژه خانواده‌های روستایی و عشایری (راهبرد کلان ۵، اقدام ملی ۹)

۲۰. برنامه‌ریزی برای شناسایی، ساماندهی، ارتقای تواناییها و به‌کارگیری منابع انسانی، فکری، فرهنگی و اجتماعی خلاق و مؤثر در امور منطقه‌ای و استانی (راهبرد کلان ۱۳، اقدام ملی ۱۵).

۲۱. ساماندهی و حمایت و هدایت خیرین امر ازدواج برای تامین امکانات ضروری ازدواج و ترویج ازدواج ساده و آگاهانه و پایدار (اقدام ملی ۹ از راهبرد کلان (۳)

۲۲. تقویت و حمایت از خدمات راهنمایی و مشاوره‌ای و مددکاری اجتماعی در سطح جامعه با رویکرد پیشگیری و کاهش جرم و توسعه بهداشت روانی و سلامت معنوی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی (اقدام ملی ۸ از راهبرد کلان ۶)

۲۳. آموزش عمومی برای ارتقاء بصیرت و سواد رسانه‌ای آحاد جامعه معطوف به ارزشها و دانش بومی و اسلامی
(اقدام ملی ۱۰ از راهبرد کلان ۱۰)

راهبردهای ملی

۱. آمایش مستمر جمعیتی کشور و تدوین سیاست‌های مهاجرتی به منظور جهت‌دهی به جابجایی‌های جمعیتی در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی (راهبرد ملی ۵ از راهبرد کلان ۴)
۲. نهادینه‌سازی الگوها و سازکارهای اسلامی نشاط و شادابی و سفر و گردشگری (راهبرد ملی ۴ از راهبرد کلان ۵)

اهداف

۱. ازدواج بهنگام متناسب با شرایط و مقتضیات فرهنگی و بومی
۲. ساماندهی و حمایت و هدایت خیرین امر ازدواج برای تامین امکانات ضروری ازدواج
۳. ساماندهی و حمایت و هدایت خیرین امر ازدواج برای ترویج ازدواج ساده و آگاهانه و پایدار
۴. تعامل خانه مدرسه و مسجد برای تحکیم خانواده
۵. ترویج فواید فرزند آوری
۶. حمایت از خدمات مشاوره‌ای و مددکاری اجتماعی با رویکرد توسعه بهداشت روانی و سلامت معنوی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی
۷. گسترش سازمانهای مردم نهاد برای تقویت فرهنگ پیشگیری از جرم و بروز آسیب‌های اجتماعی
۸. ارتقای مهارت و توانمندسازی خانواده‌های در معرض آسیب و یا آسیب دیده
۹. گسترش اقدامات پیشگیرانه و درمانی برای خانواده‌های آسیب دیده یا در معرض آسیب

۱۰. گسترش زیرساختها، سازکارها و فضاهاى تقويت‌کننده شادابى و نشاط با حفظ اصول و ارزشهاى اسلامى

۱۱. مدیریت هوشمند پدیده مسافرت و مهاجرت در استان

۱۲. ارتقاء سواد رسانه‌ای آحاد جامعه معطوف به ارزشها و دانش بومی و اسلامى

۱۳. ایجاد نظام حمایت معنوی اعتباری و مالی از صنایع هنری بومی و ملی مبتنی بر مبانی اسلامى

۱۴. ایجاد فرهنگ کار و تلاش و مبارزه با تن‌پرورى

فصل چهارم: اقدامهای استانی

پس از انتخاب اقدامات ملی اولویت‌دار از نقشه مهندسی فرهنگی کشور و تدقیق و تصریح مستتر در آنها، گام بعدی تعیین اقدامات استانی است. در این فصل در کل تعداد ... اقدام استانی به عنوان راهکارهای دستیابی به اهداف انتخاب و به شرح ذیل ارائه شده است:

اقدام استانی:

۱. ترویج سبک زندگی عفیفا نه مبتنی بر الگوی بومی اسلامی ایرانی
۲. معرفی الگوهای بومی و دست‌یافتنی ایثار و شهادت
۳. ترویج و گفتمان‌سازی حقوق و تکالیف شهروندی
۴. هم‌افزایی مردم با مسئولان در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت
۵. فراهم کردن بستر برنامه‌ریزی‌های مؤثر و دقیق فرهنگی و اجتماعی
۶. ایجاد مرکز تعالی خانواده
۷. حمایت از ایجاد و توسعه مراکز مشاوره ازدواج و خانواده
۸. آگاهی‌بخشی میدانی با استفاده از ابزارهای بصری در سطح شهر با محوریت ازدواج بهنگام
۹. تولید برنامه با محوریت ازدواج بهنگام
۱۰. انتشار آثار مکتوب با محوریت ازدواج بهنگام
۱۱. مشارکت در تشکیل مجمع خیرین ازدواج
۱۲. مشارکت در ارائه بسته‌های حمایتی و جهیزیه جهت تسهیل ازدواج
۱۳. برگزاری دوره‌های آموزشی در مساجد با محوریت فرزندپروری
۱۴. برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌های ازدواج و فرزندپروری با استفاده از ظرفیت سمنها
۱۵. شبکه‌سازی خیرین
۱۶. تولید محتوای در مورد فواید فرزندآوری
۱۷. ارائه مشاوره و راهنمایی‌های تحصیلی به دانش‌آموزان و خانواده‌ها
۱۸. ایجاد بنیاد فرزندگان ویژه سالمندان
۱۹. صدور مجوز تاسیس جمعیت همیاران سلامت روانی - اجتماعی

۲۰. اجرای طرحهای اورژانس اجتماعی پیشگیری از خودکشی و کودک آزاری
۲۱. شناسایی حمایت نگهداری و توانمندسازی کودکان، خیابانی زنان آسیب دیده و در معرض آسیب توسط سازمانهای غیر دولتی و خیرین
۲۲. ارائه حمایت های اجتماعی و روانشناختی به مبتلایان اختلال هویت جنسی و ارتقاء کیفیت زندگی آنان
۲۳. نگهداری و حمایت از کودکان و نوجوانان در مراکز شبه خانواده و ارتقاء توانمندی آنان در هنگام ترخیص توسط سازمانهای غیر دولتی و خیرین
۲۴. ارائه خدمات آموزش شهروندی با هدف کمک به توسعه فرهنگ عمومی
۲۵. تسهیل در تشکیل سازمان های مردم نهاد در حوزه های آسیب های اجتماعی، فرهنگی و ورزشی
۲۶. برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های اجتماعی و فرهنگی با استفاده از ظرفیت سمن
۲۷. تشکیل گروه های همیار زنان جهت توانمندی و استقلال آنان
۲۸. آموزش مهارت های زندگی و سبک زندگی سالم خانوادگی
۲۹. ایجاد آمادگی های روانی اجتماعی برای خانواده ها
۳۰. ارائه خدمات مشاوره ای و تجهیز مراکز و هسته های مشاوره
۳۱. توسعه خانه های پیشگیری
۳۲. برپایی نمایشگاه سیار پیشگیری
۳۳. صدور مجوز برگزاری دوره های آموزش تخصصی تربیت مربی ویژه مشاوران
۳۴. تحت پوشش قرار دادن مدارس پرخطر در طرح ملی نظام مراقبت اجتماعی دانش آموزان (طرح نماد)
۳۵. برگزاری همایش های علمی و ترویجی در مناطق آسیب
۳۶. ارائه خدمات آموزش شهروندی با هدف کمک به توسعه فرهنگ عمومی
۳۷. تکمیل و توسعه فضاهای ورزشی متناسب با علاقمندی مردم مناطق
۳۸. ایجاد و توسعه فضاهای ورزشی تفریحی و عمومی شهری
۳۹. برگزاری پیاده روی های همگانی و تفریحی با استفاده از ظرفیت هیات های ورزشی و سمن ها
۴۰. برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی با استفاده از ظرفیت هیات های ورزشی
۴۱. پیگیری احداث خانه جوان
۴۲. برگزاری برنامه ها و اردو های فراغتی جوانان با استفاده از ظرفیت سمن ها
۴۳. تقویت و توسعه فضاهای فرهنگی و اجتماعی در محلات
۴۴. توانمندسازی و اقناع روستاییان جهت خودداری از مهاجرت بی هدف به شهر

۴۵. شناسایی فرهنگ‌های وارداتی رقیب یا مکمل فرهنگ‌های صحیح بومی و آموزش آن به دانش‌آموزان
۴۶. آموزش الگوی فرهنگ‌مداری بومی به افراد بومی، مسافران و مهاجران
۴۷. حفاظت از محیط زیست و مواهب طبیعی
۴۸. حفاظت از زمین‌های بومی
۴۹. توسعه و حفاظت از فرهنگ استفاده از مواهب طبیعی و جاذبه‌های سیاحتی
۵۰. سفارش تولید محتوای با موضوع سواد رسانه‌ای
۵۱. آموزش سواد رسانه‌ای آحاد جامعه
۵۲. تولید آثار هنری (فیلم، انیمیشن، تئاتر) در مورد سواد رسانه‌ای جهت ایجاد حساسیت و انگیزش
۵۳. برگزاری جشنواره های هنری و فرهنگی متناسب با موضوع فضای مجازی و سواد رسانه‌ای آموزش مهارت‌های زندگی
۵۴. برگزاری همایش علمی استانی پیرامون سواد رسانه‌ای
۵۵. سفارش انجام پژوهش‌های فرهنگی مرتبط با فضای مجازی و سواد رسانه‌ای
۵۶. تبلیغ و انتشار اطلاعات لازم از طریق رسانه‌های دیداری و شنیداری
۵۷. گسترش فرهنگ کار و تلاش و کسب روزی با کوشش
۵۸. ارائه خدمات مشاوره‌ای و تجهیز کارگاه‌های صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۵۹. راه اندازی خانه های سنتی صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۶۰. صدور مجوز برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی ویژه شاغلین صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۶۱. صدور مجوز برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۶۲. صدور مجوز برگزاری بازارچه‌های موقت و دائمی عرضه و فروش صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۶۳. تسهیل صدور یا تمدید مجوز مشاغل خانگی در زمینه صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۶۴. برگزاری مسابقه‌های فرهنگی و ترویجی شورآفرین برای جامعه تولیدکننده صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۶۵. برگزاری همایش‌های علمی و ترویجی بهره‌وری در صنایع دستی و محصولات فرهنگی
۶۶. کمک به تشکیل تعاونی‌های محصولات فرهنگی

فصل پنجم: برنامه و اقدامات دستگاهی

برنامه - فعالیت‌های دستگاهی مجموعه‌ای از کارهاست که توسط دستگاه‌های استان برای تحقق اقدام‌های استانی انجام می‌شود.

برنامه - فعالیت‌های دستگاهی دو دسته‌اند:

دسته اول برنامه - فعالیت‌هایی که توسط سازمان برنامه و بودجه کشور ابلاغ شود.

دسته دوم، برنامه - فعالیت‌هایی که جدید هستند و در لیست برنامه‌های ابلاغ‌شده توسط سازمان برنامه و بودجه قرار ندارند و توسط دستگاه استانی پیشنهاد می‌شوند و در این سند الزامات قانونی نامیده می‌شوند.

وزارت/سازمان	برنامه	فعالیت
سازمان تبلیغات اسلامی	مدیریت کارگروه رصد امور دینی شورای فرهنگ عمومی	تشکیل جلسات و رصد و نظارت دقیق امور دینی استان
	اطلاع‌رسانی و تبلیغات دینی رسانه‌ای	حمایت و تأمین و تولید محتوای فرهنگی و دینی
	برنامه ساماندهی و ارتقای فعالیتهای (مساجد دینی، تشکلهای فرهنگی دینی آحاد و اقشار تأثیر گذار)	هدایت و حمایت از فعالیتهای تشکلهای فرهنگی دینی
		آموزش و توانمندسازی اقشار تأثیرگذار در حوزه فرهنگ دین
آموزش و پرورش	مدیریت کارگروه رصد کمیته تعلیم و تربیت شورای فرهنگ عمومی	تشکیل جلسات و رصد و نظارت دقیق امور تعلیم و تربیت استان
	برنامه‌های اختصاصی اداره امور تربیتی مشاوره و مراقبت با کد ۱۸۰۱۰۱۸۰۰ (با عنوان برنامه نظام مراقبت اجتماعی دانش‌آموزان)	
	برنامه‌های آموزشی مرتبط با دانش‌آموزان و اولیا آنها	
بهبودی	ایجاد راه اندازی و توسعه گروه های همیار	

	زنان سرپرست خانوار	
	کمک به امور رفاهی و تکریم سالمندان	
	توسعه و ارتقاء پایگاه سلامت اجتماعی	
	حمایتهای مالی به نیازمندان مرتبط با اورژانس اجتماعی	
	زنان و دختران در معرض آسیب و آسیب‌دیده تحت پوشش خدمات حمایتی - کودکان خیابانی ساماندهی شده	
	حمایت اجتماعی از مبتلایان به اختلال هویت جنسی	
	کمک هزینه نگهداری کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست در خانه‌های کودکان و نوجوانان غیردولتی	ورزش و جوانان
	یاری‌برگ مشاوره به افراد نیازمند در مراکز مشاوره	
	حمایت از طرحها و برنامه‌های مهارت‌های زندگی و آسیب‌های اجتماعی	
	توسعه و تکمیل زیرساختهای ورزش	
	حمایت از برنامه مشاوره و تحکیم خانواده	
	کمک به برنامه گسترش ورزش همگانی	
	کمک به فدراسیونها و هیأت‌های ورزشی	
	ساماندهی فعالیتهای اوقات فراغت جوانان	
	برگزاری همایشها و جشنواره های ازدواج	مکان‌یابی احداث خانه جوان و طراحی
تعیین اعتبار از طرف وزارت جهت احداث در صورت واگذاری مالکیت زمین		

میراث فرهنگی	حمایت از توسعه و صادرات صنایع دستی	حمایت و نظارت بر کارگاههای تولید صنایع دستی و فرهنگی
		شناسایی و حمایت از فعالین و شاغلین صنایع دستی و فرهنگی
فرهنگ و ارشاد اسلامی	مدیریت کارگروه رصد کمیته فضای مجازی شورای فرهنگ عمومی	تشکیل جلسات و رصد و نظارت دقیق امور فضای مجازی استان
	صیانت کاربران در فضای مجازی و ارتقاء سواد رسانه‌ای	تولید محتوای هنری (فیلم، پویانمایی، تئاتر)
		برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های هنری و فرهنگی
		انجام پژوهش مرتبط
	تبلیغ و انتشار اطلاعات	
امور بانوان و خانواده استانداری	مدیریت کارگروه رصد کمیته اجتماعی، زنان و خانواده شورای فرهنگ عمومی	تشکیل جلسات و رصد و نظارت دقیق امور اجتماعی، زنان و خانواده استان
	تهیه نقشه سبک زندگی، خانواده سالم، ازدواج آگاهانه و موفق	ترویج سبک زندگی اسلامی ایرانی، خانواده سالم، ازدواج آگاهانه و موفق
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی	مدیریت کارگروه رصد کمیته اقتصاد فرهنگ شورای فرهنگ عمومی	تشکیل جلسات و رصد و نظارت دقیق امور اقتصاد فرهنگ استان
	توسعه زیرساختها و اولویت‌دهی به امور فرهنگی	تأمین اعتبار و تخصیص هدفمند اعتبارات فرهنگی

فصل ششم: فرآیندها (پروژه‌ها)

این فصل شامل تعداد ۱۴۳ پروژه دستگاهی است که با انجام آنها میتوان برنامه - فعالیتهایی که سابقا ذکر شد را محقق کرد.

۱. ایجاد کارگروه رصد تخصصی ذیل کمیته‌های پنج‌گانه تدوین برش استانی به منظور نظارت و ارزیابی ماهانه اجرای سند و بروزرسانی فعالیتهای اقتضایی

۲. برگزاری ۱۰۰ دوره آموزش اخلاق شهروندی و مسئولیت‌های اجتماعی ویژه جوانان و نوجوانان در محلات و مدارس

۳. برگزاری سالانه ۱۲ دوره مسابقه کتابخوانی و ۵۰ پویش مطالعاتی در شهرستانها

۴. برگزاری سالانه دو مسابقه کتابخوانی آثار مرتبط با مفاخر بومی در مدارس و مراکز آموزشی

۵. تشریک مساعی نهادهای متولی زیست عفیفانه و اجرای سالانه ۲ رزمایش نرم فرهنگی مشترک در حوزه حجاب و عفاف

۶. برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه مادران، پدران و جوانان در مساجد و پایگاه‌های شهروندی و اجتماعی محلات با محوریت رضایت از زندگی، خانواده سالم، فرزندپروری و پیشگیری از طلاق

۷. تهیه و نصب شعارها و متن‌های اندیشه‌ای در سطح شهر در بیلبوردها و استندها با محوریت ازدواج بهنگام

۸. تولید برنامه های تبلیغی و تبیینی در سیما با محوریت سبک زندگی، انتخاب هدفمند و ازدواج بهنگام

۹. انتشار کتابهای مسئله‌محور با محوریت سبک زندگی، انتخاب هدفمند و ازدواج بهنگام

۱۰. برگزاری جلسات منظم ماهیانه میان خیرین و سایر بازیگران و فعالان ازدواج در استان با محوریت پیشگیری از طلاق

۱۱. تولید سخنرانی‌ها و کلیپ با محوریت فرزندآوری و پیشگیری از طلاق

۱۲. آموزش و تربیت مربی ذی‌صلاح خانواده (هدفگذاری برای سالانه ۱۰۰ نفر)

۱۳. تربیت مشاوران خانواده (هدفگذاری برای سالانه ۱۰۰ نفر)

۱۴. توسعه و ترویج مراکز مشاوره خانواده

۱۵. تبلیغ سالانه ۳۰ نفر از مفاخر و الگومای شخصیت‌های برجسته استان در تبلیغات شهری

۱۶. آموزش گویش طبری در مدارس

۱۷. تولید سالانه ۱ فیلم تلویزیونی با محوریت ترویج فرهنگ غنی مازندران
۱۸. تولید سالانه ۲ فیلم و ۱ سریال با محوریت مفاخر مازندران
۱۹. ساخت کلیپ‌های آموزشی - تبلیغاتی کوتاه، جذاب، موثر به منظور گسترش فرهنگ مشاوره
۲۰. ارائه یاری برگ مشاوره به تعداد ۵۰۰۰ نفر جهت تسهیل استفاده از خدمات مشاوره
۲۱. بهره مندی ۵۰۰۰۰ نفر از خدمات مشاوره مراکز تحت پوشش بهزیستی
۲۲. برگزاری سالانه ۴ دوره آموزشی ویژه مجردین دستگاه‌های اجرایی با همکاری سازمان‌های مردم نهاد
۲۳. استفاده از ظرفیت ۱۰ مرکز مشاوره ازدواج با مجوز وزارت ورزش و جوانان به منظور برگزاری دوره‌های آموزشی ازدواج و فرزندپروری
۲۴. مساعدت مالی سالانه به ۱۰ سازمان مردم‌نهاد در خصوص برگزاری دوره‌های آموزشی پیش از ازدواج
۲۵. برگزاری تعداد ۲۰۰ دوره آموزشی پیش از ازدواج برای ۵۰۰۰ جوانان
۲۶. برگزاری سالانه ۱۲۰ دوره آموزشی سبک زندگی و مهارت‌های همسرمداری برای زوج‌های جوان
۲۷. تشکیل و تقویت مجمع خیرین ازدواج جوانان استان
۲۸. پیگیری تشکیل ۱۴ کمیته سامان ازدواج در شهرستان‌های استان
۲۹. برگزاری سالانه ۲ رزمایش به منظور تامین جهیزیه زوج‌های جوان با همکاری مجمع خیرین و سازمان‌های مردم‌نهاد
۳۰. ارائه سالانه ۲۰۰۰ بسته حمایتی به زوج‌های جوان
۳۱. مساعدت مالی سالانه به ۲۰ مرکز مشاوره ازدواج در سطح استان
۳۲. تلاش و پیگیری ثبت و تاسیس سالانه ۲ مرکز مشاوره از طریق وزارت ورزش و جوانان
۳۳. افزایش ارائه مجوز مراکز مشاوره حداقل ۱۰ مرکز زیر نظر بهزیستی
۳۴. ایجاد و توسعه سالانه ۳ مرکز مشاوره ازدواج و خانواده زیر نظر کمیته امداد
۳۵. تقویت و توسعه سامانه ثبت سازمان‌های مردم نهاد جوانان و تاسیس سالانه ۱۰ مرکز
۳۶. تاسیس و توسعه سازمان‌های مردم نهاد در حوزه آسیب‌های اجتماعی سالانه ۵ مرکز از طرف بهزیستی
۳۷. برگزاری سالانه ۳۰ کارگاه آموزشی با موضوعات پنج گانه آسیب‌های اجتماعی (طلاق، حاشیه‌نشینی، اعتیاد، کودکان کار، خودکشی)

۳۸. مساعدت مالی سالانه به ۵ سازمان مردم‌نهاد در برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط با موضوع سبک زندگی و آسیب‌های اجتماعی

۳۹. ایجاد و راه‌اندازی سالانه ۳ گروه همیار در سطح شهرستان‌ها با ایجاد اشتغال گروهی در مشاغل مختلف

۴۰. آموزش آماده‌سازی شغلی / بوم کسب و کار و مهارت‌های شغلی و زندگی سالانه برای ۳۰۰ نفر

۴۱. افزایش تعداد بنیاد فرزندان به ۱۵ بنیاد در شهرستان‌ها

۴۲. افزایش حمایت‌های دولتی از بنیادهای فرزندان و تخصیص اعتبار کافی جهت اجرای برنامه‌ها

۴۳. جذب جوانان به منظور مشارکت اجتماعی در عرصه سالمندی و ایجاد تعامل بین نسلی و پیشگیری از مواجهه با پیاآمدهای بحران سالمندی در آینده

۴۴. افزایش تعداد جمعیت همیاران به حداقل ۱۰ معیت برای ۲۵۰۰۰ نفر

۴۵. راه‌اندازی ۱۴ مرکز اورژانس اجتماعی در شهرستان‌ها جهت انجام مداخلات بموقع تخصصی و در دسترس

۴۶. بکارگیری ۱۰۰ روانشناس و مددکار اجتماعی جهت انجام مداخلات تخصصی

۴۷. انجام مداخلات تخصصی سالانه به میزان ۵۰۰۰ مورد

۴۸. نگهداری سالانه از ۲۰ کودک به صورت شبانه‌روزی و ارائه خدمات روانشناسی و مددکاری

۴۹. شناسایی سالانه ۴۰۰ کودک خیابانی و ارائه خدمات حمایتی و توانمندسازی به ۲۲۰ کودک و خانواده وی

۵۰. ارائه خدمات نگهداری، حقوقی، مددکاری و روانشناسی به ۵۰۰ زن در معرض خشونت و یا خشونت‌دیده (خانه امن)

۵۱. ارائه خدمات، نگهداری حقوقی مددکاری و روانشناسی به ۳۰۰ نفر از دختران و زنان در معرض آسیب و یا آسیب‌دیده اجتماعی (مرکز بازپروری و سلامت)

۵۲. ارائه خدمات مددکاری روانشناسی و حمایت مالی از حدود ۱۰۰ نفر از مبتلایان به اختلالات هویت جنسی

۵۳. ارائه خدمات نگهداری و حمایتی از ۲۵۰ کودک به صورت سالانه در خانه‌های کودکان و نوجوانان

۵۴. حمایت مالیانه از ۵۰ نوجوان برای انتقال به زندگی مستقل از طرف بهزیستی

۵۵. برگزاری کارگاه‌های بازآموزی برای مراکز مشاوره به منظور ارتقاء کیفیت خدمات مشاوره

۵۶. ارائه مشاوره‌های تحصیلی سالانه به ۵۰۰۰ نفر

۵۷. برگزاری سالانه بیش از ۲۰۰ کارگاه آموزش شهروندی در خانه‌های فرهنگ و پایگاه‌های فرهنگی و اجتماعی

محلات

۵۸. اجرای سالانه بیش از ۱۰ همایش در حوزه آموزش شهروندی با حضور اساتید برجسته کشور
۵۹. تربیت مربی به تعداد ۱۱۰۰ نفر در مدارس استان برای اجرای طرح توانمندسازی دانش آموز، خانواده و کارکنان
۶۰. برگزاری دوره ۲۴ ساعته ضمن خدمت ویژه مدرسان طرح توانمندسازی
۶۱. آموزش مهارت‌های زندگی در ۵۰ درصد مدارس
۶۲. ایجاد کارگروه پژوهشی مرتبط با طرح‌های توانمندسازی
۶۳. برگزاری اردوهای هدفمند مجازی و حضوری از مناطق حاشیه شهر
۶۴. الگوسازی از قهرمانان و افراد موفق ساکن در حاشیه شهر
۶۵. امتداد طرح کانون یاریگران زندگی در ۵۰ درصد مدارس استان به تعداد
۶۶. تجهیز ۱۴ مرکز مشاوره در تمامی شهرستان‌ها
۶۷. درجه بندی مراکز و هسته‌های مشاوره از ۱ تا ۳
۶۸. رتبه‌بندی مراکز و هسته‌ها مشاوره جهت ارائه خدمات تخصصی در فرایند مداخله و بحران
۶۹. راه اندازی ۲ خانه پیشگیری در مناطق آسیب اجتماعی
۷۰. برگزاری ۱۴ نمایشگاه سیار پیشگیری در مناطق آسیب اجتماعی
۷۱. برگزاری ۵ دوره آموزش تخصصی ویژه مشاوران
۷۲. امتداد اجرای برنامه ملی «نماد» به تعداد مدرسه موجود در محلات آسیب اجتماعی
۷۳. فرآیند پرورش اعوان کودکی (پاک) به صورت آزمایشی جامع استانی
۷۴. شناسایی آموزشگاه‌های در مناطق پرخطر و محلات آسیب اجتماعی
۷۵. برگزاری سالانه آزمون سلامت روانی رفتاری برای دانش‌آموزان
۷۶. تشکیل تیم مداخله در بحران در سطح شهرستان و مراکز مشاوره شهرستانها
۷۷. برگزاری همایشهای علمی و ترویجی در مناطق آسیب با موضوع آسیب اجتماعی، طلاق و سبک فرزندپروری
۷۸. تکمیل و بهره‌برداری سالانه از ۵ فضای ورزشی روباز و سرپوشیده
۷۹. اختصاص اعتبار سالانه ۵۰۰ میلیون تومان جهت تعمیر و تجهیز اماکن ورزشی
۸۰. تکمیل و بهره‌برداری از مجموعه ورزشی شهرستانها از طرف تعاون
۸۱. تمدید و موافقت اصولی تاسیس سالانه ۷۰ باشگاه ورزشی در رشته‌های مختلف

۸۲. افزایش سایتهای ورزشی در شهرها
۸۳. احداث شهربازی و تله کابین
۸۴. تجهیز سالانه ۲۰ پارک به وسایل ورزشی
۸۵. به کارگیری سالانه ۳۰ مربی در ایستگاههای ورزشی پارکها و تفرجگاهها
۸۶. برگزاری مستمر ورزش صبحگاهی و عصرگاهی در پارکها و محلات
۸۷. توسعه فضاهای سبز در محلات سالانه بیش از ۱۰ پارک
۸۸. احداث پارک بانوان و سالمندان و موضوعات مختلف دیگر به صورت تخصصی
۸۹. مناسب سازی سالانه بیش از ۱۰ مورد فضاهای عمومی (پیاده‌روها، پارکها و ...) جهت استفاده بهینه معلولین، سالمندان و کودکان
۹۰. برگزاری سالانه ۲۰۰ پیاده روی همگانی و خانوادگی در شهرستانها
۹۱. برگزاری سالانه ۵۰ جشنواره تفریحی و ورزشی به مناسبتهای مختلف در پارکها و محلات
۹۲. برگزاری سالانه ۵۰ مورد پیاده‌روی خانوادگی در قالب طبیعت‌گردی
۹۳. برگزاری بیش از ۲۰۰ مسابقه تفریحی و ورزشی به مناسبتهای مختلف در پارکها
۹۴. برگزاری سالانه ۴۰۰ مسابقه ورزشی به ویژه ورزشهای بومی هویت‌ساز آقایان در رشته‌های ورزشی و رده‌های سنی مختلف
۹۵. برگزاری سالانه ۲۰۰ مسابقه ورزشی به ویژه ورزشهای بومی هویت‌ساز بانوان در رشته‌های ورزشی و رده‌های سنی مختلف
۹۶. میزبانی سالانه ۴۰ مسابقه کشوری و بین‌المللی در رشته‌های مستعد و پرمثال آقایان
۹۷. میزبانی سالانه ۲۰ مسابقه کشوری و بین‌المللی در رشته‌های مستعد و پرمثال بانوان
۹۸. انعقاد تفاهم‌نامه با دستگاههای اجرایی جهت استفاده از ظرفیت و امکانات در توسعه ورزش
۹۹. مکاتبه و ارتباط با دستگاههای متولی زمین جهت واگذاری زمین رایگان به منظور احداث خانه جوان در همه شهرستانها
۱۰۰. مساعدت مالی سالانه به ۱۰ سمن جهت انجام برنامه‌های اوقات فراغت
۱۰۱. برگزاری سالانه ۴ جشنواره نشاط و امید
۱۰۲. معرفی سمن‌ها به دستگاههای اجرایی جهت انجام طرح‌های فراغتی

۱۰۳. اجرای سالانه ۴ مرحله اردوهای زیارتی و سیاحتی با محوریت محلات
۱۰۴. انعقاد تفاهم‌نامه با دستگاه‌های اجرایی جهت استفاده از ظرفیت و امکانات در حوزه جوانان
۱۰۵. احداث سالانه ۵ خانه فرهنگ و ۵ سرای محله
۱۰۶. تهیه بانک جامع اطلاعات مسافران در استان با ایجاد ایستگاه عوارضی در ورودی‌های و خروجی‌های استان
۱۰۷. ایجاد پایگاه آموزش و توانمندسازی مشاغل در روستا جهت کنترل مهاجرت به شهرستانها
۱۰۸. شناسایی فرهنگهای وارداتی رقیب فرهنگ‌های صحیح بومی و آموزش آن به دانش‌آموزان
۱۰۹. شناسایی فرهنگهای وارداتی مکمل فرهنگ‌های صحیح بومی و آموزش آن به دانش‌آموزان
۱۱۰. تولید افزودنی‌های تلفن همراه (اپلیکیشن) با موضوع رفع نیازهای مسافران، آموزش مفاخر، فرهنگ، اقتضائات فرهنگی و محیطی استان
۱۱۱. آموزش و تقویت خودباوری و خودآگاهی جوانان و نوجوانان بومی استان در مدارس و دانشگاه‌ها و مدارس علمیه
۱۱۲. تسهیل نظافت محیط زیست و تبلیغات محیطی جهت آن در اماکن تفریحی و سیاحتی
۱۱۳. تهیه اطلس زمین‌خواری و تدوین و ابلاغ آیین‌نامه تراکم‌فروشی بومی و غیربومی در استان
۱۱۴. برنامه‌ریزی ویژه برای بهره‌برداری فرهنگی و اقتصادی از سواحل، جنگلها و سایر مواهب طبیعی با استفاده از ظرفیت سمنها
۱۱۵. تشکیل کارگروه رصد فضای مجازی و تحولات نوین فرهنگی
۱۱۶. پرداخت حق‌التحریر به تولیدات رسانه‌ای استانی دارای ستون فرهنگی در خصوص سواد رسانه‌ای
۱۱۷. سفارش تألیف ۲ عنوان و یا خرید حداقل ۵ عنوان کتاب آموزشی در مورد سواد رسانه‌ای هوش مصنوعی
۱۱۸. احصاء افراد توانمند جهت آموزش موضوعات مرتبط با سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی
۱۱۹. تدوین بانک اطلاعاتی افراد توانمند در حوزه آموزش سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی
۱۲۰. تدوین پیشینی و پسینی پیوست فرهنگی برای توسعه زیرساختهای ارتباطاتی و فناوری
۱۲۱. برگزاری حداقل ۴ کارگاه آموزشی برای مدیران و کارکنان دستگاههای اجرایی استان با موضوع سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۲۲. برگزاری حداقل ۳ کارگاه آموزشی برای دانش آموزان و اولیا و مربیان آنها در ۱۵۰۰ مدرسه استان با

موضوع سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۲۳. برگزاری ۱۲ کارگاه آموزشی برای خبرنگاران و اهالی رسانه در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۲۴. برگزاری ۱۰۰۰ کارگاه آموزشی در مساجد و محلات در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۲۵. ساخت ۴۰ تیزر نمایشی در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۲۶. تولید ۳۰ اثر آموزشی در قالب موشن گرافی، انیمیشن فیلم کوتاه در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۲۷. تولید ۵۰ اثر کاریکاتور با موضوع سواد رسانه‌ای، فضای مجازی و هوش مصنوعی

۱۲۸. تولید ۲۰۰ داده نما با موضوع سواد رسانه‌ای، فضای مجازی و هوش مصنوعی

۱۲۹. اجرای ۲۰ عنوان نمایش خیابانی در ۵۰۰ جلسه مناطق آسیب پذیر با محوریت سواد رسانه‌ای و هوش

مصنوعی

۱۳۰. برگزاری یک جشنواره تقدیر از آثار برگزیده فیلم، انیمیشن کتاب، طرح پژوهشی و پایان‌نامه با موضوع

سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۳۱. برگزاری یک همایش علمی امنیت، سلامت و سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۳۲. سفارش انجام ۱ طرح پژوهشی با موضوع سنجش سطح سواد رسانه‌ای جامعه هدف استان و هوش

مصنوعی

۱۳۳. انعقاد تفاهم نامه با صداوسیما استان برای انتشار تیزرهای تبلیغی و محتواهای آموزشی تولید شده در

مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی

۱۳۴. تجهیز ۱۰ کارگاه صنایع دستی و محصولات فرهنگی

۱۳۵. راه اندازی ۱۰ خانه سنتی صنایع دستی و محصولات فرهنگی

۱۳۶. معرفی افراد واجد شرایط برای دریافت آموزش به ۲۰۰۰ نفر از جامعه کار و تولید صنایع دستی

۱۳۷. برگزاری ۵ دوره آموزش تخصصی ویژه شاغلین صنایع دستی و محصولات فرهنگی

۱۳۸. برگزاری ۱۰ نمایشگاه داخلی و نمایشگاه بین المللی صنایع دستی و محصولات فرهنگی

۱۳۹. برگزاری ۲ بازارچه موقت و دائمی عرضه و فروش صنایع دستی و محصولات فرهنگی

۱۴۰. کمک به صدور یا تمدید ۴۰۰۰ مجوز مشاغل خانگی در زمینه صنایع فرهنگی

۱۴۱. برگزاری ۲۰ مسابقه فرهنگی و ترویجی در مورد تولید محصولات فرهنگی

۱۴۲. برگزاری ۲ همایش علمی و ترویجی بهره‌وری در زمینه محصولات فرهنگی

۱۴۳. ارائه خدماتی مشاوره‌ای برای شکل‌گیری به تعاونی محصولات فرهنگی

فصل هفتم: الزامات اجرایی - نظارتی

این فصل شامل آن بخش از این نامه اجرایی برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی است که در مورد اجرای برش استانی و نظارت بر آن است

اجرا

۱. شورای برنامه‌ریزی الزامات قانونی مورد نیاز برای اجرای برش استانی را از طریق مراجع ذیربط کمیته تلفیق و ستاد هماهنگی نقشه مهندسی فرهنگی کشور، شورای عالی، سازمان برنامه و بودجه کشور پیگیری و تامین کند.
۲. مسئولیت اجرای برش استانی نقشه بر عهده دستگاههای اجرایی ذی ربط با استفاده حداکثری از ظرفیت گروه های فعال مردمی است.

شورای برنامه ریزی برش استانی نقشه را برای اجرا و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان به دستگاههای اجرایی ذیربط ابلاغ میکند.

تبصره: دستگاههای اجرایی ذیربط موظفند براساس اقدامات استانی و فهرست برنامه و فعالیتهای نسبت به مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اقدام کنند.

نظارت و ارزیابی

الف - نظارت بر روند تدوین و اجرای برشهای استانی نقشه و ارزیابی نتایج آثار آنها بر عهده شورای فرهنگ عمومی است. این شورا موظف است گزارشهای مربوطه را تهیه و برای نظارت عالیه به شورای فرهنگ عمومی و گزارش نهایی توسط شورای فرهنگ عمومی به دبیرخانه ارسال شود.

تبصره - شاخصهای تحقق اهداف برشهای استانی توسط دبیرخانه با همکاری شورای فرهنگ عمومی طراحی می شود.

ب - کارگروه موظف است گزارش عملکرد اجرای برش استانی نقشه را بر اساس شاخص های مذکور، به صورت فصلی و سالانه، تهیه و به شورای فرهنگ عمومی و دبیرخانه ارسال کند.

دبیرخانه موظف است گزارش عملکرد سالانه مجموعه استانها را به کمیته تلفیق و نقشه مهندسی فرهنگی کشور ارائه دهد.

ستاد

ت - ستاد نقشه مهندسی فرهنگی کشور موظف است بر اساس نتایج حاصل از گزارش ها و ارزیابی ها تصمیمات لازم در مورد اصلاحات و تغییرات مورد نیاز را اتخاذ و نتیجه را به شورای عالی گزارش کند.

هماهنگی بین برشهای استانی نقشه

الف - مسئولیت ایجاد هماهنگی بین برشهای استانی نقشه بر عهده شورای فرهنگ عمومی است. این شورا موظف است گزارشهای مربوطه را تهیه و به دبیرخانه ارسال کند

ب - شورای فرهنگ موظف است بر اساس دستورالعمل دبیرخانه به طور مستمر اطلاعات مربوط به دستور جلسات و تصمیمات مربوط به فرایندهای تدوین و اجرای برش استانی نقشه را منتشر کند.

افق زمانی

افق زمانی برش استانی نقشه متناسب با قوانین برنامه های پنجساله توسعه و بودجه سالانه کشور است.

فصل هشتم: نگاشت نهادی

مسئله اول							تغییرات سبک زندگی اسلامی ایرانی و بروز ناهنجاری‌های اجتماعی ناشی از آن
مسائل							۱،۱. ضعف ایمان و باورهای دینی ۱،۲. ضعف اخلاق اجتماعی: ۱،۲،۱. کاهش آستانه تحمل اجتماعی ۱،۲،۲. ضعف رعایت عفت در ارتباطات اجتماعی ۱،۳. ناامیدی و کمبود نشاط مومنانه در جامعه ۱،۴. ضعف دانش افزایی ۱،۴،۱. ضعف فرهنگ مطالعه ۱،۴،۲. تضعیف آموزش فرهنگ ایثار و شهادت در زیست فردی و اجتماعی ۱،۴،۳. درس‌گریزی دانش‌آموزان ۱،۵. ضعف مشارکت اجتماعی جوانان ۱،۶. ضعف مسئولیت‌پذیری شهروندی ۱،۷. اعتیاد ۱،۸. خودکشی ۱،۹. شیوع اختلالات روانی رفتاری در دانش‌آموزان ۱،۱۰. کمبود اماکن و تجهیزات تفریحی و ورزشی ۱،۱۱. کاهش نشاط اجتماعی مبتنی بر الگوی دیندارانه (عقیفانه و مومنانه) ۱،۱۲. کمبود فعالیتها و مسابقات ورزشی و تفریحی هدفمند فردی و همگانی ۱،۱۳. نامناسب بودن اماکن تفریحی برای معلولین، سالمندان و کودکان ۱،۱۴. اتلاف اوقات فراغت و عدم وجود الگوی مناسب مدیریت زمان ۱،۱۵. ضعف زیست عقیفانه و رعایت حجاب و پوشش و حریمها ۱،۱۶. ضعف آگاهی از حقوق و مسئولیتهای شهروندی مرتبط با آسیب‌های اجتماعی
اقدام ملی	هدف	اقدام استانی	برنامه-فعالیت‌های ابلاغی	الزام قانونی	فرآیند	دستگاه‌های اصلی	دستگاه‌های همکار
برنامه‌ریزی برای اصلاح نظام تعلیم و تربیت رسمی و غیررسمی به منظور ارتقای آگاهی‌ها، مهارت‌های زندگی اجتماعی و درونی‌سازی آموزه‌های اخلاق اجتماعی اسلام (راهبرد کلان ۷، اقدام ملی ۴)		ترویج سبک زندگی عقیفانه مبتنی بر الگوی بومی اسلامی ایرانی	آموزش مهارت‌های زندگی فردی و اجتماعی با تأکید بر زیست عقیفانه به کودکان، نوجوانان و جوانان		آموزش مهارت‌های زندگی	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی	اداره کل صدا و سیما استانداری مدیریت حوزه علمیه اداره کل آموزش و پرورش اداره کل بهزیستی اداره کل ورزش و جوانان اداره کل تبلیغات اسلامی دانشگاهها و مراکز مطالعاتی کانون پرورش

فکری کودکان و نوجوانان ستاد امر به معروف و نهی از منکر							
استانداری دستگاههای فرهنگی	اداره کل بهریستی			برگزاری دوره‌های آموزشی و توجیهی مهارتهای کنترل خشم، خودمراقبتی و مدیریت هیجانات عاطفی برای کارمندان، اصناف و اقشار مرتبط با مردم			
اداره کل صدا و سیما حوزه هنری انقلاب اسلامی	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی			حمایت از تولید محتوای رسانه‌ای و مردمی در راستای تبلیغ، ترویج و الگوسازی رفتارهای حسنه و محبت‌آمیز بومی مردم			
نهاد کتابخانه عمومی سازمان تبلیغات آموزش و پرورش	اداره ارشاد	اجرای مسابقه و پویش کتابخوانی شهدای استان مازندران		ترویج کتابخوانی و برگزاری پویش مطالعاتی معرفی مفاخر موثر ایثار و شهادت	معرفی الگوهای بومی و دستیافتنی ایثار و شهادت	ترویج فرهنگ ایثار شهادت و دانش‌افزایی	نهادینه‌سازی مؤلفه‌ها و نمادهای فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت و تفکر بسیجی در جامعه و اندیشه، باور، منش و رفتار مسئولان و مقابله با عوامل بازدارنده و تضعیف‌کننده آن (راهبرد کلان ۱۳، اقدام ملی ۹)
سازمان بسیج حوزه‌های علمیه دانشگاه‌ها حوزه هنری سازمان ورزش و جوانان	اداره ارشاد	پویش طراحی بوستر و تولید کلیپ کوتاه توسط دانش‌آموزان و دانشجویان و طلاب		به میدان آوردن مردم در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	هم‌افزایی مردم با مسئولان در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت		
آموزش و پرورش حوزه‌های علمیه دانشگاه‌ها دادگستری	فراجا	آموزش کاربردی حقوق و تکالیف شهروندی به دانش‌آموزان و دانشجویان و طلاب		آموزش حقوق و تکالیف شهروندی به جوانان	ترویج و گفتمان‌سازی حقوق و تکالیف شهروندی	افزایش آگاهی و سطح مسئولیت‌پذیری شهروندی	ارتقای آگاهی‌ها و اصلاح باورها نگرشها و رفتارها و افزایش مهارت‌ها در زمینه حقوق و تکالیف و روابط متقابل بر اساس احکام ارزش‌ها و اداب و
اداره ارشاد فرمانداری‌ها	امور اجتماعی استانداری	شهرداری و تولید محتوای بصری با موضوع رعایت		گفتمان‌سازی حقوق و تکالیف شهروندی به			

سنن اسلامی (راهبرد کلان ۳، اقدام ۲۲)			خانواده‌ها		حقوق شهروندی	شهرداری‌ها	فرانچایز دادگستری
سازماندهی و گسترش زیر ساخت‌ها، ساز و کارها و فضاهای تقویت‌کننده شادابی و نشاط و اطمینان‌بخش در جامعه با حفظ ارزش‌های اسلامی (اقدام ملی ۱۷ از راهبرد کلان ۷)	گسترش زیر ساخت‌ها، ساز و کارها و فضاهای تقویت‌کننده شادابی و نشاط و اطمینان‌بخش در جامعه با حفظ اصول ارزش‌های اسلامی	تکمیل و توسعه فضاهای ورزشی متناسب با علاقمندی‌های مردم مناطق	توسعه و تکمیل زیرساخت‌های ورزش		تکمیل و بهره‌برداری سالانه از ۵ فضای ورزشی روباز و سرپوشیده	اداره کل ورزش و جوانان	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی شرکت توسعه و تجهیز اماکن ورزشی دادگستری فرانچایز مراکز بهداشت
					اختصاص اعتبار سالانه ۵۰۰ میلیون تومان جهت تعمیر و تجهیز اماکن ورزشی		
					تکمیل و بهره‌برداری از مجموعه ورزشی شهرستانها از طرف تعاون		
					تمدید و موافقت اصولی تاسیس سالانه ۷۰ باشگاه ورزشی در رشته‌های مختلف		
	ایجاد و توسعه فضاهای ورزشی، تفریحی و عمومی شهری				افزایش سایت‌های ورزشی در شهرها احداث شهر بازی و تله کابین تجهیز سالانه ۲۰ پارک به وسایل ورزشی به‌کارگیری سالانه ۳۰ مربی در ایستگاه‌های ورزشی پارک‌ها و تفرجگاه‌ها برگزاری مستمر ورزش صبحگاهی و عصرگاهی در پارک‌ها و محلات توسعه فضاهای سبز در محلات سالانه بیش از ۱۰ پارک احداث پارک بانوان و سالمندان و موضوعات مختلف دیگر به صورت تخصصی مناسب‌سازی	شهرداری	اداره کل ورزش و جوانان استانداری فرمانداری‌ها شهرداری‌ها

		سالانه بیش از ۱۰ مورد فضاهای عمومی (پیاده‌روها، پارکها و ...) جهت استفاده بهینه معلولین، سالمندان و کودکان					
شهرداری‌ها	اداره کل ورزش و جوانان	برگزاری سالانه ۲۰۰ پیاده‌روی همگانی و خانوادگی در شهرستانها برگزاری سالانه ۵۰ جشنواره تفریحی و ورزشی به مناسبت‌های مختلف در پارکها و محلات برگزاری سالانه ۵۰ پیاده‌روی خانوادگی در قالب طبیعت‌گردی برگزاری بیش از ۲۰۰ مسابقه تفریحی و ورزشی به مناسبت‌های مختلف در پارکها		کمک به برنامه گسترش ورزش همگانی	برگزاری ورزشهای همگانی و پیاده‌روی‌های همگانی و تفریحی با استفاده از ظرفیت هیأت‌های ورزشی و سمن‌ها		
شهرداری‌ها فراجا مرکز بهداشت	اداره کل ورزش و جوانان	برگزاری سالانه ۴۰۰ مسابقه ورزشی به ویژه ورزشهای بومی هویت‌ساز آقایان در رشته‌های ورزشی و رده‌های سنی مختلف برگزاری سالانه ۲۰۰ مسابقه ورزشی به ویژه ورزشهای بومی هویت‌ساز بانوان در رشته‌های ورزشی و رده‌های سنی مختلف میزبانی سالانه ۴۰ مسابقه کشوری و بین‌المللی در رشته‌های مستعد و پرمدال آقایان میزبانی سالانه ۲۰ مسابقه کشوری و بین‌المللی در رشته‌های مستعد و پرمدال بانوان					

		انعقاد تفاهمنامه با دستگاه‌های اجرایی جهت استفاده از ظرفیت و امکانات در توسعه ورزش					
فرمانداری‌ها شهرداری‌ها اداره اوقاف	اداره کل ورزش و جوانان	مکاتبه و ارتباط با دستگاه‌های متولی زمین جهت واگذاری زمین رایگان به منظور احداث خانه جوان در همه شهرستان‌ها	تعیین اعتبار از طرف وزارت جهت احداث در صورت مالکیت زمین		پیگیری احداث خانه جوان		
شهرداری‌ها همه دستگاه‌های اجرایی	اداره کل ورزش و جوانان	مساعدت مالی سالانه به ۱۰ سمن جهت انجام برنامه‌های اوقات فراغت برگزاری سالانه ۴ جشنواره نشاط و امید معرفی سمن‌ها به دستگاه‌های اجرایی جهت انجام طرح‌های فراغتی اجرای سالانه ۴ مرحله اردوهای زیارتی و سیاحتی با محوریت محلات انعقاد تفاهمنامه با دستگاه‌های اجرایی جهت استفاده از ظرفیت و امکانات در حوزه جوانان		ساماندهی فعالیت‌های اوقات فراغت جوانان	برگزاری برنامه‌ها و اردوهای فراغتی جوانان با استفاده از ظرفیت سمن‌ها		
استانداری فرمانداری‌ها	شهرداری‌ها	احداث سالانه ۵ خانه فرهنگ و ۵ سرای محله			تقویت و توسعه فضاهای فرهنگی و اجتماعی در محلات		

تضعیف نظام خانواده و استحاله هویتی

مسئله دوم

۲,۱. سالمندی جمعیت	مسائل
۲,۲. تمایل کم به فرزندآوری	
۲,۳. متروک شدن ساده‌زیستی	
۲,۴. تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی	
۲,۵. تضعیف استحکام خانواده	
۲,۶. تغییر معیارهای همسرگزینی	
۲,۷. تاخیر در ازدواج	
۲,۸. کاهش تعداد ازدواج	

۲،۹	ضعف آگاهی و مهارت ازدواج آگاهانه						
۲،۱۰	کاهش نرخ باروری						
۲،۱۱	ضعف مهارت زندگی مشترک و فرزندپروری						
۲،۱۲	تضعیف بنیان خانواده اسلامی ایرانی به ویژه سبک اسلامی - ایرانی						
۲،۱۳	بحران سالمندی در خانوادهای آسیب دیده و در معرض آسیب						
۲،۱۴	مشکلات معیشتی زنان سرپرست خانوار						
۲،۱۵	بحرانهای فردی، اجتماعی و خانوادگی به علت بدسرپرستی						
۲،۱۶	مشکلات کودکان کار و خیابانی						
۲،۱۷	مشکلات دختران و زنان آسیب دیده یا در معرض آسیب						
۲،۱۸	مشکلات افراد مبتلا به اختلالات هویت جنسی						
۲،۱۹	مشکلات کودکان بی سرپرست						
۲،۲۰	مشکلات تحصیلی فرزندان خانواده های نیازمند، آسیب دیده یا در معرض آسیب						
۲،۲۱	اثربخیزی سریع هویتی						
۲،۲۲	عدم تشکیل هویت بومی در خانواده و مدرسه						
۲،۲۳	تمسخر هویت، شخصیتها و اسطوره های بومی						
۲،۲۴	ضعف در شناساندن مفاخر و الگوی بومی						
۲،۲۵	عدم تمرکز و اهتمام به ترویج و آموزش گویشهای بومی						
۲،۲۶	عدم اهتمام به ترویج فرهنگ غنی و مولفه های تمدن ساز دیار علویان						
اقدام ملی	هدف	اقدام استانی	برنامه- فعالیتهای ابلاغی	الزام قانونی	فرآیند	دستگاههای اصلی	دستگاههای همکار
برنامه ریزی برای تحقق ازدواج بهنگام متناسب با شرایط و مقتضیات فرهنگی و بومی (اقدام ملی ۱۴ از راهبرد کلان (۳)	ازدواج بهنگام متناسب با شرایط و مقتضیات فرهنگی و بومی	انتشار اطلاعات در سطح شهر با محوریت ازدواج بهنگام	برنامه اطلاع رسانی و تبلیغات دینی - رسانه ای - حمایت و تأمین و تولید محتوای فرهنگی و دینی		تهیه و نصب شعارها و متن های اندیشه ای در سطح شهر در بیلборدها و استندها با محوریت ازدواج بهنگام تولید برنامه تبلیغی و تبیینی در صدا و سیما با محوریت ازدواج بهنگام انتشار کتاب با محوریت ازدواج بهنگام	امور زنان و خانواده سازمان تبلیغات	سازمان فرهنگی و ورزشی شهرداری همه شهرستانها اداره کل ورزش و جوانان صدا و سیما مرکز مازندران اداره کل فرهنگ و ارشاد حوزه علمیه خاوران و برادران
		تولید برنامه با محوریت ازدواج بهنگام					
		نشر کتاب با محوریت ازدواج بهنگام					
	حمایت از ایجاد و توسعه مراکز مشاوره ازدواج و خانواده	حمایت برنامه مشاوره ازدواج و تحکیم خانواده			مساعدت مالی سالانه به ۱۰ مرکز مشاوره ازدواج در سطح استان تلاش و پیگیری ثبت و تأسیس سالانه ۲ مرکز مشاوره در هر	اداره کل ورزش و جوانان	کمیته امداد امام خمینی / اداره کل بهداشتی / آموزش و پرورش / نیروی انتظامی /

سازمان نظام روانشناسی		شهرستان					
		افزایش ارائه مجوز مراکز مشاوره					
		ساخت کلیپ‌های آموزشی - تبلیغاتی به منظور گسترش فرهنگ مشاوره					
		برگزاری کارگاه‌های بازآموزی برای مراکز مشاوره به منظور ارتقاء کیفیت خدمات مشاوره					
کمیته امداد امام خمینی / نیروی انتظامی / اداره کل آموزش و پرورش / اداره کل ورزش و جوانان / سازمان نظام روانشناسی	اداره کل بهزیستی	بهره‌مندی ۵۰۰۰۰ نفر از خدمات مشاوره مراکز تحت پوشش بهزیستی		یاری‌برگ مشاوره به افراد نیازمند در مراکز مشاوره	ارائه مشاوره و راهنمایی‌های تحصیلی به دانش‌آموزان و خانواده‌ها		
اداره کل ورزش و جوانان / اداره کل آموزش و پرورش / شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه	سازمان تبلیغات اسلامی	برگزاری جلسات منظم ماهیانه میان خیرین و سایر بازیگران و فعالان ازدواج در استان	برنامه برگزاری همایش‌ها و جشنواره‌ای ازدواج	برنامه ساماندهی و ارتقای فعالیت های فرهنگی- دینی (مساجد، تشکل‌های دینی آحاد و اقشار تأثیرگذار) هدایت و حمایت از فعالیت‌های تشکل‌های فرهنگی دینی	شبکه‌سازی خیرین	ساماندهی و حمایت و هدایت خیرین امر ازدواج برای تسامین امکانات ضروری ازدواج آگاهانه و پایدار (اقدام ملی ۹ از راهبرد کلان ۳)	
استانداری فرمانداری‌ها	اداره کل ورزش و جوانان	پیگیری تشکیل ۱۴ کمیته سامان ازدواج در شهرستانهای استان			مشارکت در تشکیل مجمع خیرین ازدواج		
کمیته امداد امام خمینی همه دستگاه‌های اجرایی سپاه ستاد اجرایی فرمان امام	اداره کل ورزش و جوانان	برگزاری سالانه ۲ رزمایش به منظور تامین تجهیزات زوج‌ای جوان با همکاری مجمع خیرین و سمن‌ها ارائه سالانه ۲۰۰۰ بسته حمایتی به زوج های جوان			مشارکت در ارائه بسته های حمایتی و تجهیزیه جهت تسهیل ازدواج		
کمیته امداد امام خمینی اداره کل ورزش و جوانان اداره کل بهزیستی سازمان تبلیغات اسلامی سازمان نظام روانشناسی	اداره کل ورزش و جوانان	برگزاری سالانه ۴ دوره آموزشی ویژه مجردين دستگاه‌های اجرایی با همکاری سازمان‌های مردم نهاد استفاده از ظرفیت ۵ مرکز مشاوره ازدواج به منظور برگزاری دوره‌های آموزشی و ازدواج		حمایت از طرح‌ها و برنامه‌های مهارت‌های زندگی و آسیب‌های اجتماعی	برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌های ازدواج و فرزندپروری با استفاده از ظرفیت سمن‌ها	توسعه ازدواج آگاهانه و فرزندپروری مبتنی بر الگوی زندگی سالم	

		فرزندی پرووری مساعدت مالی سالانه به ۵ سازمان مردم نهاد در خصوص برگزاری دوره های آموزشی پیش از ازدواج برگزاری تعداد ۲۰۰ دوره آموزشی پیش از ازدواج برای ۵۰۰۰ جوانان برگزاری سالانه ۱۲۰ دوره آموزشی سبک زندگی و مهارت های همسر داری برای زوج های جوان					
حوزه علمیه خواهران و برادران سازمان آموزش و پرورش اداره ارشاد کانون های فرهنگی مساجد	سازمان تبلیغات اسلامی	برگزاری دوره های آموزشی ویژه مادران، پدران و جوانان در مسجد با محوریت فرزندی پرووری		برنامه ساماندهی و ارتقای فعالیت های فرهنگی - دینی (مساجد، تشکلهای دینی، آحاد و اقشار تأثیرگذار) - حمایت از فعال سازی مساجد	برگزاری دوره های آموزشی در مساجد و پایگاه های اجتماعی و شهروندی محلات با محوریت فرزندی پرووری	تعامل خانه، مدرسه و مسجد برای تحکیم خانواده	بهره گیری از تعامل سازنده خانواده و مدرسه و مسجد برای مدرسه و مسجد در تحکیم خانواده (اقدام ملی ۹ از راهبرد کلان ۳)
حوزه علمیه دانشگاه علوم ازشکی اداره اوقاف دادگستری	اداره کل تبلیغات اسلامی	آموزش و تربیت مربی ذی صلاح خانواده تربیت مشاوران توسعه مراکز مشاوره خانواده		برنامه ساماندهی و ارتقای فعالیت های فرهنگی - دینی (مساجد، تشکلهای دینی، آحاد و اقشار تأثیرگذار) - آموزش و توانمند سازی اقشار تأثیرگذار در حوزه فرهنگ دین	ایجاد مرکز تعالی خانواده		
حوزه علمیه اداره اوقاف اداره ارشاد صدا و سیما	سازمان تبلیغات اسلامی	تولید سخنرانی و کلیپ با محوریت فرزندی پرووری		برنامه اطلاع رسانی و تبلیغات دینی و رسانه های - حمایت و تأمین و تولید و محتوای فرهنگی و دینی	تولید محتوا در مورد فواید فرزندی پرووری	ترویج فواید فرزندی پرووری	تهیه طرح جامع تولید و اجرای انواع برنامه های آموزشی، پژوهشی، اطلاع رسانی، نمایشی، تبلیغی و غیره در رسانه های جمعی به ویژه صدا و سیما و شبکه های استانی آن با هدف

							گفتمان سازی و ترویج فواید فرزندآوری و تبیین آثار منفی کاهش نرخ باروری با رعایت شرایط و مقتضیات راهبردی (اقدام ملی ۱ از راهبرد کلان ۴)
	اداره کل بهریستی	افزایش تعداد بنیاد فرزندگان به ۱۴ بنیاد در شهرستانها افزایش حمایت های دولتی از بنیادهای فرزندگان و تخصیص اعتبار کافی جهت اجرای برنامه ها		کمک به امور رفاهی و تکریم سالمندان	ایجاد بنیاد فرزندگان ویژه سالمندان	حمایت از خدمات مشاوره مددکاری اجتماعی با رویکرد روانی و سلامت معنوی مبتنی بر آموزه های اسلامی	تقویت و حمایت از خدمات راهنمایی و مشاوره ای و مددکاری اجتماعی در سطح جامعه با رویکرد پیشگیری و کاهش جرم و توسعه بهداشت روانی و سلامت معنوی مبتنی بر آموزه های اسلامی (اقدام ملی ۸ و راهبرد کلان ۶)
	اداره کل بهریستی	افزایش تعداد جمعیت همیاران به ۱۰ معیت برای ۲۵۰۰۰ نفر		توسعه و ارتقاء پایگاه سلامت اجتماعی	صدور مجوز تأسیس جمعیت همیاران سلامت روانی - اجتماعی		
	اداره کل بهریستی	راه اندازی ۱۴ مرکز اورژانس اجتماعی در شهرستانها جهت انجام مداخلات بموقع تخصصی و در دسترس		حمایت های مالی به نیازمندان مرتبط با اورژانس اجتماعی	اجرای طرح های اورژانس اجتماعی، پیشگیری از خودکشی و کودک آزاری		
فراجا دادگستری	اداره کل بهریستی	بکارگیری ۱۰۰ روانشناس و مددکار اجتماعی جهت انجام مداخلات تخصصی انجام مداخلات تخصصی سالانه به میزان ۵۰۰۰ مورد					
دادگستری دانشگاه علوم پزشکی	اداره کل بهریستی	نگهداری سالانه از ۲۰ کودک به صورت شبانه روزی و ارائه خدمات روانشناسی		زنان و دختران در معرض آسیب و آسیب دیده تحت پوشش خدمات	شناسایی حمایت، نگهداری و توانمندسازی کودکان خیابانی، زنان آسیب دیده و		

		و مددکاری شناسایی سالانه ۴۰۰ کودک خیابانی و ارائه خدمات حمایتی و توانمندسازی به ۲۲۰ کودک و خانواده وی		حمایتی - کودکان خیابانی ساماندهی شده	در معرض آسیب توسط سازمان های غیردولتی و خیرین		
		ارائه خدمات نگهداری حقوقی مددکاری و روانشناسی به ۵۰۰ زن در معرض خشونت و یا خشونت دیده (خانه امن)					
دادگستری	اداره کل بهریستی	ارائه خدمات مددکاری، روانشناسی و حمایت مالی از حدود ۱۰۰ نفر از مبتلایان به اختلالات هویت جنسی		حمایت اجتماعی از مبتلایان اختلال هویت جنسی	ارائه حمایت های اجتماعی و روانشناختی به مبتلایان اختلال به هویت جنسی و ارتقاء کیفیت زندگی آنان		
دادگستری	اداره کل بهریستی	ارائه خدمات نگهداری و حمایتی ۲۵۰ کودک به صورت سالانه در خانه های کودکان و نوجوانان حمایت سالیانه از ۱۰ نوجوان برا یانتقال به زندگی مستقل از طرف بهریستی		کمک هزینه نگهداری کودکان بی سروپرست و بدسرپرست در خانه های کودکان و نوجوانان غیردولتی	نگهداری و حمایت از کودکان و نوجوانان در مراکز شبه خانواده و ارتقای توانمندی آنان در هنگام ترخیص توسط سازمانهای غیردولتی و خیرین		
همه دستگاه های اجرایی	شهرداری	برگزاری سالانه بیش از ۲۰۰ کارگاه آموزش شهروندی در خانه های فرهنگ و پایگاه های فرهنگی و اجتماعی اجرای سالانه بیش از ۱۰ همایش در حوزه آموزش شهروندی با حضور اساتید برجسته کشور			ارائه خدمات آموزش شهروندی با هدف توسعه فرهنگ عمومی		
استانداری شهرداری ها سازمان روانشناسی اداره کل بهریستی	اداره کل ورزش و جوانان	برگزاری سالانه ۳۰ کارگاه آموزشی پنج گانه آسیب های اجتماعی (طلاق، حاشیه نشینی،		حمای از طرح ها و برنامه های مهارت های زندگی و آسیب اجتماعی	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های اجتماعی و فرهنگی با استفاده از سمن ها	گسترش سازمانهای مردم نهاد برای تقویت فرهنگ پیشگیری از جرم	گسترش نظام مند و هدفمند سازمانهای مردم نهاد برای تقویت فرهنگ پیشگیری از جرم و بروز آسیب های

		اعتیاد، کودکان (کار، خودکشی)				جرم و بروز آسیب‌های اجتماعی	اجتماعی با تأکید بر دستگاه‌های فرهنگ‌ساز کشور همچون صداوسیما، آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمی، و سایر رسانه‌های گروهی (اقدام ملی ۴ از راهبرد کلان ۶)
		مساعادت مالی سالانه به ۵ سازمان مردم‌نهاد در برگزاری دوره‌های آموزشی					
اداره کل فنی و حرفه‌ای	اداره کل بهزیستی	تشکیل و راه‌اندازی سالانه ۳ گروه همیار در سطح شهرستان با ایجاد اشتغال گروهی در مشاغل مختلف آموزش آماده‌سازی شغلی / بوم کسب و کار و مهارت‌های شغلی و زندگی سالانه برای ۱۸۰ نفر		ایجاد، راه‌اندازی و توسعه گروه‌های همیار زنان سرپرست خانوار	تشکیل گروه‌ای همیار زنان جهت توانمندی و استقلال آنان		
دانشگاه علوم پزشکی	آموزش و پرورش	تربیت مربی به تعداد ۱۱۰ نفر در مدارس برای اجرای طرح توانمندسازی دانش‌آموز، خانواده و کارکنان		برنامه‌های ایجاد آمادگی‌های اختصاصی اداره امور تربیتی مشاوره و مراقبت با کد ۱۱۸۰۱۰۱۸۰۰ با عنوان برنامه نظام مراقبت اجتماعی (دانش‌آموزان)	آموزش مهارت‌های زندگی	ارتقای مهارت و توانمندسازی خانواده‌های در معرض آسیب و آسیب دیده	برنامه ریزی برای ارتقای مهارت و توانمندسازی خانواده‌های در معرض آسیب و آسیب دیده در حوزه اعتیاد به مواد مخدر، روانگردانه‌ها، دخانیات، نوشیدنی‌ها و اغذیه حرام و گسترش اقدامات پیشگیرانه و درمانی با بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و فرهنگی (اقدام ملی ۱۸ از راهبرد کلان ۶)
دانشگاه علوم پزشکی بهزیستی	آموزش و پرورش	برگزاری دوره ضمن خدمت ویژه مدرسان طرح توانمندسازی			ایجاد آمادگی روانی و اجتماعی		
دانشگاه علوم پزشکی بهزیستی	آموزش و پرورش	آموزش مهارت‌های زندگی در ۵۰ درصد مدارس					
دانشگاه علوم پزشکی صداوسیما اداره کل بهزیستی اداره کل امور زنان و خانواده اداره کل امور اجتماعی و فرهنگی اداره کل ورزش و جوانان	آموزش و پرورش	پروژه پرورش اوان کودکی به صورت هدفمند و جامع در استان					
دانشگاه علوم پزشکی	آموزش و پرورش	ایجاد کارگروه‌های پژوهشی مرتبط با					

اداره کل بهبودی		طرح‌های توانمندسازی				
صداوسیما اداره کل ارشاد	آموزش و پرورش	برگزاری اردوهای هدفمند مجازی و حضوری در مناطق آسیب				
سازمان ورزش و جوانان	آموزش و پرورش	الگوسازی از قهرمانان و افراد موفق ساکن در مناطق آسیب و حاشیه‌شهر				
شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر	آموزش و پرورش	امتداد طرح کانون یارگران زندگی در ۵۰ درصد مدارس استان به تعداد				
سازمان برنامه و بودجه	آموزش و پرورش	تجهیز ۱۴ مرکز مشاوره در تمامی شهرستان‌ها		ارائه یاری‌برگ مشاوره به افراد نیازمند در مراکز مشاوره	ارائه خدمات مشاوره ای و تجهیز مراکز و هسته‌های مشاوره	گسترش اقدامات پیشگیرانه درممانی
	آموزش و پرورش	درج‌بندی مراکز و هسته‌های مشاوره از ۱ تا ۳			توسعه خانه‌های پیشگیری	برای خانواده‌های آسیب‌دیده
	آموزش و پرورش	رتبه‌بندی مراکز و هسته‌های مشاوره جهت ارائه خدمات تخصصی در فرآیند مداخله و بحران				یا در معرض آسیب
شهرداری شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر	آموزش و پرورش	راه اندازی ۲ خانه پیشگیری در مناطق آسیب اجتماعی				
	آموزش و پرورش	برگزاری ۵ دوره آموزش تخصصی ویژه مشاوران				
دادگستری استانداری	آموزش و پرورش	امتداد اجرای برنامه ملی «نماد» به تعداد مدرسه موجود در محلات آسیب اجتماعی				
	آموزش و پرورش	فرآیند پرورش اعوان کودکی (پاک) به صورت آزمایشی جامع استانی				
	آموزش و پرورش	شناسایی آموزشگاه های در مناطق پرخطر و محلات آسیب اجتماعی				
	آموزش و پرورش	برگزاری سالانه آزمون سلامت روانی رفتاری برای دانش‌آموزان				

							تشکیل تیم مداخله در بحران در سطح شهرستان و مراکز مشاوره شهرستانها	آموزش و پرورش	دانشگاه علوم پزشکی اداره کل بهزیستی
							برگزازی همایشهای علمی و ترویجی در مناطق آسیب با موضوع آسیب اجتماعی، طلاق و سبک فرزندپروری	جهاد دانشگاهی	شهرداری اداره کل ارشاد دانشگاه علوم پزشکی اداره کل بهزیستی
مسئله سوم							تاثیر و تاثر نامتوازن فرهنگی اجتماعی با مسافران و مهاجران در استان		
مسائل							۳,۱. ضعف ادغام و استقلال فرهنگی و اجتماعی مسافران و مهاجران در فرهنگ غالب استان ۳,۲. ضعف نسبت به استفاده از ظرفیت خردهفرهنگهای مسافران و مهاجران در فرهنگ غالب استان ۳,۳. ضعف تاثیرپذیری هویت روستایی برای کاهش مهاجرت ۳,۴. ضعف فرهنگ کار و کارافرینی در مسافران و مهاجران ۳,۵. کم توجهی به هویت انقلابی موجود در مسافران و مهاجران ۳,۶. ناتوانی در فرهنگ سازی و صدور هویت بومی دیار علویان به مسافران و مهاجران ۳,۷. الودگی محیط زیست و تاثیرات سوء فرهنگی اجتماعی ۳,۸. اثرپذیری زیاد از فرهنگ مسافران و مهاجران ۳,۹. تراکم فروشی و زمین خواری مسافران و مهاجران ۳,۱۰. اصالت یافتن سود و سرمایه بر برادری، میزبانی و ایثار ۳,۱۱. رها بودن سواحل، جنگلها و سایر مواهب طبیعی از برنامه ریزی فرهنگی موثر ۳,۱۲. ضعف تمهیدی در برابر هجوم فرهنگهای وارداتی مسافران و مهاجران		
اقدام ملی	هدف	اقدام استانی	برنامه-فعالینهای ابلاغی	الزام قانونی	فرآیند	دستگاههای اصلی	دستگاههای همکار		
آمایش مستمر جمعیتی کشور و تدوین سیاستهای مهاجرتی به منظور جهتدهی به جابجاییهای جمعیتی در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی (راهبرد ملی ۵ از راهبرد کلان ۴)	آمایش و تهیه اطلس مسافران و مهاجران در استان	تهیه بانک جامع اطلاعات مهاجران و مسافران در استان با ایجاد ایستگاه عوارضی در ورودی‌های و خروجی‌های استان				استانداری	فراراجا اداره راه و شهرسازی اداره میراث فرهنگی و گردشگری اداره امور اجتماعی و فرهنگی		
تقویت فرهنگ خوداتکایی و تولید محوری روستاها و اصلاح نگرش جامعه به روستا و زندگی روستایی (راهبرد کلان ۸ اقدام ملی ۲)	تقویت هویت بومی مردم	توانمندسازی و اقتناع روستاییان جهت خودداری از مهاجرت بی‌هدف به شهر				ایجاد پایگاه آموزش توانمندسازی مشاغل در روستا جهت کنترل مهاجرت به شهرستانها	استانداری	دهیاری‌ها	
نامبرزی برای	تقویت	شناسایی				آموزش کارگاهی	آموزش و	اداره ارشاد	

حفظ حریم امن خانه و خانواده تامین امنیت و سلامت مادی و معنوی آن و مقابله با تهدیدات و خطرات جنگ نرم تهاجم و ابتذال فرهنگی و جلوگیری از واردات تولید و توزیع کالاها، محصولات ضد فرهنگی راهبرد کلان ۳ راهبرد ملی (۴۳)	ساخت درونی هویت فرهنگی جوانان	فرهنگ‌های وارداتی رقیب یا مکمل فرهنگ‌های صحیح بومی و آموزش آن به دانش‌آموزان			فرهنگ‌های وارداتی رقیب یا مکمل فرهنگ‌های صحیح بومی به دانش‌آموزان	پرورش	
نهادینه‌سازی الگوها و سازکارهای اسلامی نشاط و شادابی و سفر و گردشگری (راهبرد ملی ۴ از راهبرد کلان ۵)		آموزش الگوی فرهنگ مداری بومی به افراد بومی، مسافران و مهاجران			آموزش کارگاهی وارداتی مکمل فرهنگ‌های صحیح بومی به دانش‌آموزان	آموزش و پرورش و جهاد دانشگاهی	حوزه های علمی دانشگاه های استان سازمان تبلیغات
برنامه ریزی برای ارتقای فرهنگ عمومی و رعایت قوانین و مقررات در حوزه های محیط زیست، فرهنگ ترافیکی کشور (راهبرد کلان ۶ اقدام ملی ۷)		توسعه و حفاظت از فرهنگ استفاده از مواهب طبیعی و جاذبه های سیاحتی			تولید افزودنی های تلفن همراه (اپلیکیشن) با موضوع رفیع نیاز های مسافران، آموزش مفاخر، فرهنگ، اقتضائات فرهنگی و محیطی استان	اداره امور اجتماعی و فرهنگی استانداری	فراجا اداره میراث فرهنگی و گردشگری اداره ارشاد
		حفاظت از زمین های بومی			تهیه اطلس زمین خواری و تدوین و ابلاغ آیین نامه استاندارد سازی تراکم فروشی بومی و غیربومی در استان	فراجا	دادگستری اداره راه و شهرسازی دهیاری ها
		حفاظت از محیط زیست و مواهب طبیعی			برنامهریزی ویژه برای بهره‌برری فرهنگی و اقتصادی از سواحل، جنگلها و سایر مواهب طبیعی با استفاده از ظرفیت سمنها	اداره امور اجتماعی و فرهنگی استانداری	فراجا اداره میراث فرهنگی و گردشگری اداره ارشاد
		حفاظت از محیط زیست و مواهب طبیعی			تسهیل نظافت محیط زیست و تبلیغات محیطی جهت آن در اماکن تفریحی و سیاحتی	اداره امور اجتماعی و فرهنگی استانداری	شهرداری ها سازمان محیط زیست
مسئله چهارم	ضعف ساماندهی فعالیت های نوین فرهنگی (فضای مجازی، سواد رسانه ای، هوش مصنوعی و تولید محتوا)						
مسائل	۴,۱. ضعف سواد رسانه ای و مجازی						
	۴,۲. دست برتر نداشتن در تولید محتوا در فضای مجازی						

۴,۳. ضعف در استفاده از ظرفیت مجموعه‌های مردمی در حوزه فعالیت‌های نوین فرهنگی ۴,۴. ضعف در مدیریت اخبار و شایعات و مدیریت سکوه‌های انتشار ۴,۵. ضعف در آموزش‌های مربوط به استفاده از فعالیت‌های نوین فرهنگی ۴,۶. انفعال در برابر تحولات فرهنگی نوین ۴,۷. توسعه نامتوازن فناوری‌های ارتباطی بدون توجه به لوازم فرهنگی ۴,۸. کندی آموزش‌های لازم استفاده هوشمند از پیشرفتهای ارتباطی نسبت به سرعت توسعه فناوری ۴,۹. ضعف در مواجهه با توسعه و پیشرفت هوش مصنوعی ۴,۱۰. ضعف ساماندهی رسانه‌های نوین							
اقدام ملی	هدف	اقدام استانی	برنامه-فعالیت‌های ابلاغی	الزام قانونی	فرآیند	دستگاه‌های اصلی	دستگاه‌های همکار
آموزش عمومی ارتقاء سواد برای ارتقاء بصیرت و سواد رسانه‌ای آحاد جامعه معطوف به ارزش‌ها و دانش بومی و اسلامی (اقدام ملی ۱۰ از راهبرد کلان ۱۰)	ارتقاء سواد فضای مجازی آحاد جامعه معطوف به ارزش‌ها و دانش بومی و اسلامی	مدیریت تحولات فرهنگی نوین سفارش تولید محتوا با موضوع سواد فضای مجازی			تشکیل کارگروه رصد فضای مجازی و تحولات نوین فرهنگی	اداره کل ارشاد	اعضای کارگروه فضای مجازی
							اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی شرکت توسعه و تجهیز اماکن ورزشی دادگستری فراجا مرکز بهداشت
					درج موارد ذیل در جدول برنامه و فعالیت‌های سازمان برنامه و بودجه کشور برنامه: صیانت کاربران در فضای مجازی و ارتقای سواد رسانه‌ای فعالیت: تولید محتوای هنری (فیلم، انیمیشن، تئاتر) برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های هنری و فرهنگی انجام پژوهش تبلیغ و انتشار اطلاعات		
					سفارش تألیف ۲		

		عنوان و یا خرید حداقل ۵ عنوان کتاب آموزشی در مورد سواد رسانه‌ای هوش مصنوعی					
		احصاء افراد توانمند جهت آموزش موضوعات مرتبط با سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی			حمایت و آموزش سواد فضایی مجازی		حمایت از تدوین و تولید نظام‌مند و اثرگذار محتوای رسانه‌ای مبتنی بر آموزه‌های اسلامی، انقلابی و ارزش‌های اخلاقی (راهبرد کلان ۰۰، اقدام ملی ۱۰)
اداره امور اجتماعی و فرهنگی	اداره ارشاد	تدوین بانک اطلاعاتی افراد توانمند در حوزه آموزش سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی					
اداره ارتباطات و فناوری اطلاعات	اداره کل ارشاد	تدوین پیشینی و پسینی پیوست فرهنگی برای توسعه زیرساختهای ارتباطاتی و فناوری					
اداره ارشاد	اداره امور اجتماعی و فرهنگی	برگزاری حداقل ۴ کارگاه آموزشی برای مدیران و کارکنان دستگاههای اجرایی استان با موضوع سواد رسانه‌ای مدرسه و هوش مصنوعی					
اداره آموزش و پرورش		برگزاری حداقل ۳ کارگاه آموزشی برای دانش آموزان و اولیا و مربیان آنها در ۱۵۰۰ استان با موضوع سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی					
		برگزاری ۱۲ کارگاه آموزشی برای خبرنگاران و اهالی رسانه در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی					
		برگزاری ۱۰۰۰ کارگاه آموزشی در مساجد در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی					
	اداره کل	ساخت ۴۰ تیزر			تولید آثار هنری		

	ارشاد	نمایشی در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی			(فیلم، انیمیشن و تئاتر) در مورد سواد رسانه‌ای جهت ایجاد حساسیت و انگیزش		
		تولید ۳۰ اثر آموزشی در قالب موشن گرافیک، انیمیشن فیلم کوتاه در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی					
		تولید ۵۰ اثر کاریکاتور با موضوع سواد رسانه‌ای، فضای مجازی و هوش مصنوعی					
		تولید ۲۰۰ داده نما با موضوع سواد رسانه‌ای، فضای مجازی و هوش مصنوعی					
		اجرای ۲۰ عنوان نمایش خیابانی در ۵۰۰ جلسه مناطق آسیب پذیر با محوریت سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی					
	اداره کل ارشاد	برگزاری یک جشنواره تقدیر از آثار برگزیده فیلم، انیمیشن کتاب، طرح پژوهشی و پایان نامه با موضوع سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی			برگزاری جشنواره‌های هنری و فرهنگی متناسب با موضوع فضای مجازی و هوش مصنوعی		
	اداره کل ارشاد	برگزاری یک همایش علمی امنیت، سلامت و سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی			برگزاری همایش علمی در موضوع سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی		
دانشگاه‌های استان	اداره کل ارشاد	سفارش انجام طرح پژوهشی با موضوع سنجش سطح سواد رسانه‌ای جامعه هدف استان و هوش مصنوعی			سفارش انجام پژوهش مرتبط با موضوع سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی		
صداوسیما	اداره کل	انعقاد تفاهم نامه با			تبلیغ و انتشار		

		اطلاعات لازم از طریق رسانه‌های دیداری و شنیداری		صدا و سیما استان برای انتشار تیزرهای تبلیغی و محتواهای آموزشی تولید شده در مورد سواد رسانه‌ای و هوش مصنوعی	ارشاد	
مسئله						ضعف فرهنگ اقتصادی و اقتصاد فرهنگی در زیست‌بوم استان
پنجم						
مسائل						۵.۱. ضعف شورای فرهنگ عمومی استان در سیاستگذاری حمایتی و هدایتی حوزه اقتصاد فرهنگ و فرهنگ اقتصادی ۵.۲. پایین بودن سهم حوزه فرهنگ و هنر در سبد مصرف خانوار ۵.۳. توسعه نامتوازن و ضعف بهره‌برداری اقتصادی از منابع و زیرساختهای فرهنگی ۵.۴. گسترش فرهنگ تن‌پروری و تنبلی و ضعف فرهنگ کار و تلاش، تولید، خوداتکایی، کارآفرینی ۵.۵. کمبود امکانات و تجهیزات در کارگاههای تولید محصولات فرهنگی ۵.۶. ضعف آگاهی عمومی در مورد کار و تولید محصولات فرهنگی ۵.۷. کمبود مجوز سمنها و مشاغل خانگی در زمینه تولیدات فرهنگی ۵.۸. مشکلات تاسیس تعاونی صنایع دستی و محصولات محلی و خانگی ۵.۹. انفعال و بی‌برنامگی در برابر ظرفیتهای و تاثیرات فرهنگی کشاورزی و دامداری ۵.۱۰. مشکلات عرضه و فروش محصولات فرهنگی (به‌ویژه فراورده‌های محلی و خانگی) ۵.۱۱. ضعف شناسایی و سازماندهی استعدادهای انسانی و فرهنگی مولد در استان مبتنی بر الگوی بومی ۵.۱۲. ضعف شناسایی و حمایت از تشکلهای مردم‌نهاد مولد اعم از مادی و معنوی ۵.۱۳. ضعف به‌کارگیری نخبگان و مردم در فعالیتهای فرهنگی با رویکرد اشتغال‌آفرینی
اقدام ملی	هدف	اقدام استانی	برنامه - فعالیتهای ابلاغی	الزام قانونی	فرآیند	دستگاه‌های اصلی
تبیین و ترویج اخلاق و فرهنگ اسلامی کار، کار جمعی، جهاد اقتصادی، کارآفرینی، تولید ثروت، کسب رزق حلال، مشارکت و رقابت سالم اقتصادی و پرداخت مالیات به‌مناوبه وظیفه و ارزش ملی برای تامین عزت جامعه اسلامی و احادان (راهبرد کلان ۸، اقدام ملی ۱)	کاهش تن‌پروری و القای روحیه کار و تلاش	گسترش فرهنگ کار و تلاش و کسب روزی با کوشش	آموزش مهارت موفقیت با تلاش موثر از سنین خردسالی		سرگرم‌آموزی موفقیت همراه با تلاش در مدارس	اداره آموزش و پرورش
تقویت اقتصاد هنر و ایجاد نظام حمایت معنوی، اعتباری و مالی از صنایع هنری بومی و ملی مبتنی بر مبانی اسلامی	ایجاد نظام حمایت اعتباری و مالی از صنایع هنری بومی و ملی	ارائه خدمات مشاوره‌ای و تجهیز کارگاه‌های صنایع دستی و محصولات فرهنگی	حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی و حمایت نظارت بر کارگاه‌های تولید صنایع دستی و		تجهیز ۱۰ کارگاه صنایع دستی و محصولات فرهنگی	اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
		راه اندازی	راه اندازی		راه اندازی ۱۰	

		خانه سنتی صنایع دستی و محصولات فرهنگی	محصولات فرهنگی	خانه های سنتی صنایع دستی و محصولات فرهنگی	مبتنی بر مبانی اسلامی	(اقدام ملی ۱۶ از راهبرد کلان ۹)
		معرفی افراد واجد شرایط برای دریافت آموزش به ۲۰۰۰ نفر از جامعه کار و تولید صنایع دستی				
		برگزاری ۵ دوره آموزش تخصصی ویژه شاغلین صنایع دستی و محصولات فرهنگی				
		برگزاری ۱۰ نمایشگاه داخلی و نمایشگاه بین المللی صنایع دستی و محصولات فرهنگی				
		برگزاری ۲ بازارچه موقت و دائمی عرضه و فروش صنایع دستی و محصولات فرهنگی				
		کمک به صدور یا تمدید ۴۰۰۰ مجوز مشاغل خانگی در زمینه صنایع فرهنگی				
		برگزاری ۲۰ مسابقه فرهنگی و ترویجی در مورد تولید محصولات فرهنگی				
		برگزاری ۲ همایش علمی و ترویجی بهروری در زمینه محصولات فرهنگی				
اداره کل فنی و حرفه ای				صدور مجوز برگزاری دوره های آموزش تخصصی ویژه شاغلین صنایع دستی و محصولات فرهنگی		
				صدور مجوز برگزاری نمایشگاه داخلی و بین المللی صنایع دستی و محصولات فرهنگی		
				تسهیل صدور یا تمدید مجوز مشاغل خانگی در زمینه صنایع دستی و محصولات فرهنگی		
اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی				برگزاری مسابقات ترویجی و فرهنگی مرتبط		
اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	اداره ارشاد			برگزاری همایش های علمی و ترویجی مرتبط		
دانشگاه های استان	جهاد دانشگاهی			کمک به تشکیل تعاونی های محصولات فرهنگی		
اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	ارائه خدماتی مشاوره ای برای شکل گیری به تعاونی محصولات فرهنگی				